

Interfejsy aplikacji w środowisku Windows

dr inż. Sławomir Koczubiej

Politechnika Świętokrzyska
Wydział Zarządzania i Modelowania Komputerowego
Katedra Technologii Informatycznych

(20 lutego 2023)

- 1 Informacje ogólne
- 2 Przetwarzanie tablic znaków i łańcuchów znaków
- 3 Obsługa wywołania parametrycznego
- 4 Graficzny interfejs użytkownika
- 5 Podstawy Windows API
- 6 Qt wprowadzenie
- 7 Sygnały i sloty
- 8 Kontrolki i szablony
- 9 Qt Designer
- 10 Wiele okien
- 11 Typy i kolekcje
- 12 Obsługa plików

Kontakt

Budynek C, pokój 3.26
sk@tu.kielce.pl

Materiały do pobrania, aktualności, terminy zaliczeń

<http://staff.tu.kielce.pl/sk>

Organizacja wykładów

- Wykłady są nieobowiązkowe (zgodnie z postanowieniami regulaminu), ale...
- Na wykłady czasem warto zajrzeć.

Warunki zaliczenia wykładu

Egzamin zaliczeniowy po zakończeniu wykładów.

Organizacja laboratoriów

- Zajęcia laboratoryjne są obowiązkowe.
- Dopuszcza się jedną nieobecność.
- Większa liczba nieobecności powoduje zmniejszenie oceny do niedostatecznej włącznie (3 lub więcej nieobecności).
- W przypadku usprawiedliwionej nieobecności zajęcia można odrobić z inną grupą (jeśli istnieje taka możliwość).

Warunki zaliczenia laboratoriów

Wykonanie ćwiczeń i zaliczenie sprawdzianów kontrolnych.

Treść wykładów

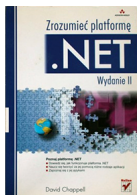
- Wprowadzenie do języka orientowanego obiektowo. Kompilatory i środowiska programistyczne dostępne dla systemu operacyjnego Windows.
- Zmienne i typy. Instrukcje sterujące, tablice i listy. Klasy, obiekty, metody.
- Operacje na tekstach, znaki specjalne, przetwarzanie łańcuchów znaków.
- Aplikacje konsolowe z parametrami.
- Biblioteki programistyczne w systemie operacyjnym Windows.
- Interfejs graficzny, budowa, zadania. Technologie budowy interfejsu graficznego w systemie operacyjnym Windows (Windows Form, WPF lub inne).
- Organizacja dostępu do bazy danych. Wybrana technologia i obsługa baz danych.

Treść laboratoriów

- Środowisko programowania. Struktura projektu.
- Budowa prostej aplikacji orientowanej obiektowo. Przetwarzanie warunkowe i iteracyjne. Aplikacje przetwarzające łańcuchy znaków.
- Budowa aplikacji konsolowej z obsługą wywołania parametrycznego. Obsługa parametrów linii poleceń systemu Windows.
- Opracowanie aplikacji z graficznym interfejsem użytkownika. Aplikacje sterowane zdarzeniami.
- Współpraca z plikami. Cechy systemu plików w systemie operacyjnym Windows.
- Tworzenie przykładowej bazy danych w wybranym systemie zarządzania relacyjnymi bazami danych. Budowa aplikacji do przeglądania tabeli bazy danych.
- Edycja danych w tabeli, obsługi powiązanych tabel w bazie danych.

Literatura

- Chappell D. *Zrozumieć platformę .NET*. Wydawnictwo Helion, Gliwice 2007.
- Lee W.M. *C# 2008. Warsztat programisty*. Wydawnictwo Helion, Gliwice 2010.
- Matulewski J. *C# 3.0 i .NET 3.5. Technologia LINQ*. Wydawnictwo Helion, Gliwice 2008.
- Michelsen K. *Język C#. Szkoła programowania*. Wydawnictwo Helion, Gliwice 2007.
- Ganczarski J., Owczarek M. *C++ Wykorzystaj potęgę aplikacji graficznych*. Wydawnictwo Helion, Gliwice 2008.

- 1 Informacje ogólne
- 2 Przetwarzanie tablic znaków i łańcuchów znaków
- 3 Obsługa wywołania parametrycznego
- 4 Graficzny interfejs użytkownika
- 5 Podstawy Windows API
- 6 Qt wprowadzenie
- 7 Sygnały i sloty
- 8 Kontrolki i szablony
- 9 Qt Designer
- 10 Wiele okien
- 11 Typy i kolekcje
- 12 Obsługa plików

Łańcuchy znakowe jako tablice znaków

Typ `char` jest wbudowanym typem języków C/C++ służącym do reprezentacji pojedynczego znaku o wielkości 1 bajta. Do reprezentacji łańcuchów znaków wykorzystuje się zwykłe tablice znakowe.

Tablice takie nie różnią się od innych tablic w języku C, wprowadzono jedynie *kilka udogodnień*, czyniących łatwiejszym manipulowanie takimi tablicami.

W języku C przyjęto koncepcję łańcuchów ze **znacznikiem końca** (*null terminated strings*).

`"To jest napis"`

a to jego reprezentacja wewnętrzna:

T	o		j	e	s	t		n	a	p	i	s	\0
---	---	--	---	---	---	---	--	---	---	---	---	---	----

Fizyczna długość napisu = liczba znaków + 1

↑
Znacznik końca napisu
\\0 to znak o kodzie 0

Tablice znakowe można inicjować w zwykły sposób, przewidziany dla tablic:

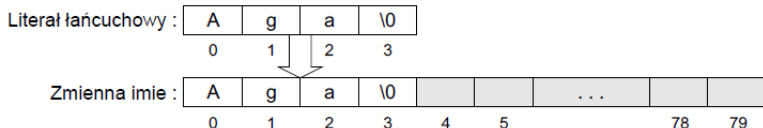
```
const int n = 80;
char name[n] = {'A', 'g', 'a'}; // czy dobrze?
char name[n] = {'A', 'g', 'a', '\\0'};
```

Można wykorzystywać wygodniejszą formę:

```
const int n = 80;
char name[n] = "Aga";
```

lub

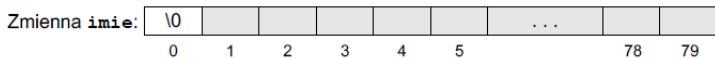
```
char imie[] = "Aga";
```


Deklaracja łańcucha zainicjowanego napisem pustym:

```
const int n = 80;  
char imie[n] = {'\0'};  
char imie[m] = "";
```

Reprezentacja wewnętrzna łańcucha pustego:

Ustawianie łańcucha pustego po deklaracji:

```
imie[0] = '\0';
```

Przetwarzanie tablic polega zwykle na *przemaszerowaniu* zmienna indeksową po tablicy, dopóki nie ma końca napisu, oznaczanego znakiem `'\0'`:

```
const int n = 80;
int i;
char str[n];

for(i = 0; str[i] != '\0'; i++)
    \ \ operacje na każdym znaku str[i]
```

Wyprowadzanie zawartości napisu `str` do strumienia wyjściowego znak po znaku:

```
for(i = 0; str[i] != '\0'; i++)
    cout << str[i];
```

lub krócej:

```
for(i = 0; str[i] != '\0'; cout << s[i++ ]);
```

Do manipulowania tablicami znakowymi opracowano szereg funkcji bibliotecznych (plik nagłówkowy `string.h`). Wybrane funkcje do pracy z tablicami znakowymi:

- `atoi()` – konwertuje wartość zapisaną w łańcuchu znaków do postaci liczby typu całkowitego,
- `memchr()` – szuka wystąpienia bajtu,
- `memcmp()` – porównuje bloki pamięci,
- `memcpy()` – kopiuje zawartość jednego bloku pamięci do drugiego,
- `memmove()` – kopiuje zawartość jednego bloku pamięci do drugiego (bloki mogą na siebie zachodzić),
- `memset()` – wypełnia pamięć bajtem,
- `strcat()` – scala dwa łańcuchy znaków w jeden,
- `strchr()` – szuka pierwszego wystąpienia znaku w łańcuchu znaków,

- `strcmp()` – porównuje dwa łańcuchy znaków,
- `strcoll()` – porównuje dwa łańcuchy znaków leksykograficznie,
- `strcpy()` – kopiuje łańcuch znaków do tablicy znaków,
- `strcspn()` – szuka pierwszego wystąpienia znaku (z puli znaków) w łańcuchu znaków,
- `stricmp()` – porównuje dwa łańcuchy znaków (ignoruje wielość liter),
- `stricoll()` – porównuje dwa łańcuchy znaków leksykograficznie (ignoruje wielkość liter),
- `strlen()` – oblicza długość łańcucha znaków,
- `strncat()` – scala dwa łańcuchy znaków w jeden; uwzględnia maksymalną liczbę znaków jaka może zostać dopisana,
- `strncmp()` – porównuje określoną liczbę znaków dwóch łańcuchów znaków,

- `strncpy()` – kopiuje określoną liczbę znaków łańcucha,
- `strpbrk()` – szuka pierwszego wystąpienia znaku (z puli znaków bez `'\0'`) w łańcuchu znaków,
- `strrchr()` – szuka ostatniego wystąpienia znaku w łańcuchu znaków,
- `strspn()` – zwraca indeks pierwszego znaku, który nie należy do puli znaków,
- `strstr()` – szuka pierwszego wystąpienia łańcucha znaków w innym łańcuchu znaków,
- `strtok()` – zastępuje (w łańcuchu znaków) pierwszy znaleziony znak znakiem terminalnym,
- `strtol()` – konwertuje wartość zapisaną w łańcuchu znaków w dowolnym systemie liczbowym do liczby całkowitej,
- `strtoul()` – konwertuje wartość zapisaną w łańcuchu znaków w dowolnym systemie liczbowym do liczby całkowitej bez znaku.

Klasa `string`

Klasa `string` nie jest wbudowanym typem języka, a zaprojektowaną klasą. Wchodzi w skład przestrzeni nazw `std`. Służy do reprezentacji ciągu znaków.

Posiada rozbudowany zestaw metod dostosowanych do działań na łańcuchach takich jak:

- wyszukiwanie znaków,
- zamiana znaków,
- wstawianie nowych znaków,
- usuwanie znaków.

Przykłady konstruktorów klasy `string`:

- pusty ciąg znaków:

```
string empty;
```

- tablica znaków lub literał:

```
const char *dogName = "dusty";  
  
string dog(dogName);  
string cat("garfield");
```

- obiekt złożony z wielokrotnych wystąpień znku:

```
string line(20, '-');
```

Przeciążone operatory klasy `string`:

- `[]` – odwołanie się do konkretnego znaku w stringu,
- `+=`, `+` – konkatencja dwóch łańcuchów,
- `==` – porównanie łańcuchów,
- `=` – przypisanie,

```
const char *dogName = "dusty";  
  
string catName("garfield");  
string animals;  
  
animals = dogName + " ";  
animals += catName;  
  
char firstLetter = catName[0];
```

Do dyspozycji mamy szereg użytecznych metod operujących na ciągach znaków, oto niektóre z nich:

- `size()` – zwraca liczbę znaków w ciągu,
- `length()` – zwraca liczbę znaków w ciągu,
- `clear()` – czyści zawartość łańcucha,
- `empty()` – sprawdza, czy ciąg znaków jest pusty,
- `resize()` – zmienia wielkość ciągu znaków,
- `max_size()` – zwraca maksymalną liczbę znaków, jaką można przechować,

- `append()` – dodaje do łańcucha kolejne znaki lub ciąg znaków,
- `push_back()` – dodaje znak na koniec ciągu,
- `assign()` – podmienia ciąg znaków na inny,
- `insert()` – wstawia ciąg znaków w określone miejsce,
- `replace()` – podmienia ciąg znaków począwszy od podanej pozycji,
- `swap()` – zamienia ze sobą dwa łańcuchy znaków,

- `pop_back()` – usuwa ostatni znak,
- `c_str()` – rzuca typ `string` na `char *`,
- `copy()` – kopiuje podciąg znaków,
- `find()` – wyszukuje pozycję wystąpienia danego ciągu,
- `compare()` – porównuje dwa łańcuchy ze sobą,
- `getline()` – zapisanie całej linii (z białymi znakami) do łańcucha.

- 1 Informacje ogólne
- 2 Przetwarzanie tablic znaków i łańcuchów znaków
- 3 Obsługa wywołania parametrycznego**
- 4 Graficzny interfejs użytkownika
- 5 Podstawy Windows API
- 6 Qt wprowadzenie
- 7 Sygnały i sloty
- 8 Kontrolki i szablony
- 9 Qt Designer
- 10 Wiele okien
- 11 Typy i kolekcje
- 12 Obsługa plików

Argumenty wywołania

Większość programów (poleceń systemowych i innych aplikacji) można wywołać z **argumentami** (przełącznikami). Sposób podawania argumentów nie jest ściśle zdefiniowany. Zależy od programisty, możliwości jakie daje system operacyjny i język programowania.

```
| ls -ld /etc/
```

```
| egrep ^[^#] /etc/crontab
```

```
| egrep usb\ 1-[0-9] boot.msg
```

```
| apt install mc
```

```
| echo "Hello World!"
```

```
| find /etc -name "shad*" -type f -exec grep root: {} \;
```


Obsługa argumentów wywołania

Aby korzystanie z argumentów wywołania było możliwe, funkcja `main` programu powinna być zdefiniowana z nagłówkiem:

```
int main(int argc, char **argv)
```

lub

```
int main(int argc, char *argv[])
```

Pierwszy parametr, o zwyczajowej nazwie `argc`, jest liczbą argumentów podanych podczas wywołania programu.

Pierwszym argumentem, o numerze 0, jest zawsze nazwa wywoływanego programu. Tak więc `argv` jest zawsze co najmniej jeden.

Zmienna `argv` jest tablicą napisów zawierających kolejne argumenty wywołania: `argv[0]`, `argv[1]`,..., `argv[argc - 1]`.

Indeksowanie rozpoczyna się od zera, dlatego ostatnią wartością indeksu jest `argc - 1`.

```
#include <cstdlib>
#include <iostream>

using namespace std;

int main(int argc, char **argv)
{
    cout << "Liczba argumentow: " << argc << endl << endl;

    for(int i = 0; i < argc; i++)
        cout << "Argument " << i << ": " << argv[i] << endl;

    return EXIT_SUCCESS;
}
```

```
foo.exe -a bb "c c c" 1 2 33 3.141 2,718
```

```
Liczba argumentow: 9  
Argument 0: D:\foo.exe  
Argument 1: -a  
Argument 2: bb  
Argument 3: c c c  
Argument 4: 1  
Argument 5: 2  
Argument 6: 33  
Argument 7: 3.141  
Argument 8: 2,718
```

- 1 Informacje ogólne
- 2 Przetwarzanie tablic znaków i łańcuchów znaków
- 3 Obsługa wywołania parametrycznego
- 4 Graficzny interfejs użytkownika**
- 5 Podstawy Windows API
- 6 Qt wprowadzenie
- 7 Sygnały i sloty
- 8 Kontrolki i szablony
- 9 Qt Designer
- 10 Wiele okien
- 11 Typy i kolekcje
- 12 Obsługa plików

Interfejs użytkownika

Interfejs użytkownika (*user interface, UI*) – przestrzeń, w której następuje interakcja człowieka z maszyną.

W technice interfejs użytkownika to część urządzenia lub oprogramowania odpowiedzialna za interakcję z użytkownikiem.

Człowiek nie jest zdolny do bezpośredniej komunikacji z maszynami. Aby było to możliwe, są one wyposażone w urządzenia wejścia-wyjścia tworzące interfejs użytkownika.

W informatyce najczęściej jako interfejs użytkownika rozpatruje się część oprogramowania zajmującą się obsługą urządzeń wejścia-wyjścia przeznaczonych dla interakcji z użytkownikiem.

W komputerach zwykle za obsługę większości funkcji interfejsu użytkownika odpowiada system operacyjny, który narzuca standaryzację wyglądu różnych aplikacji.

Użytkownicy postrzegają oprogramowanie wyłącznie przez interfejs użytkownika.

Do najczęściej stosowanych interfejsów użytkownika zalicza się:

- **wiersz poleceń** (*command-line interface, CLI*) – urządzenie wejściowe to klawiatura, a wyjściowe to drukarka lub wyświetlacz w trybie znakowym,

```
Microsoft Windows [Version 6.1.7601]
Copyright (c) 2009 Microsoft Corporation. All rights reserved.

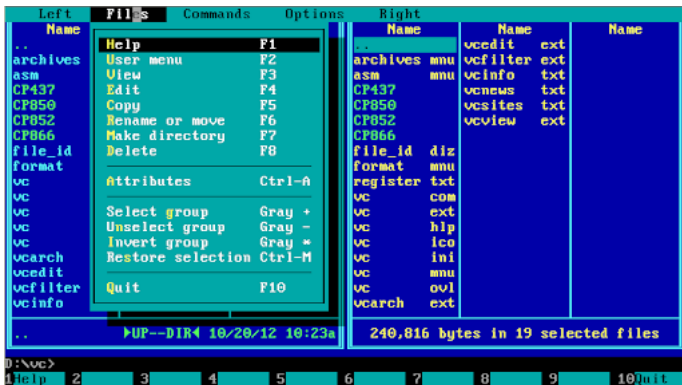
c:\>dir
Volume in drive C is System
Volume Serial Number is F860-9980

Directory of c:\

2009-07-14 03:37 <DIR> PerfLogs
2020-03-08 18:55 <DIR> Program Files
2018-01-16 11:23 <DIR> Python
2020-03-02 12:54 <DIR> Qt
2013-09-08 23:35 <DIR> Simulia
2017-03-11 23:46 <DIR> Strawberry
2019-09-12 11:35 <DIR> Temp
2013-02-12 01:56 <DIR> Users
2019-09-18 10:26 <DIR> Windows
                0 File(s)                0 bytes
                9 Dir(s)   1 887 338 496 bytes free

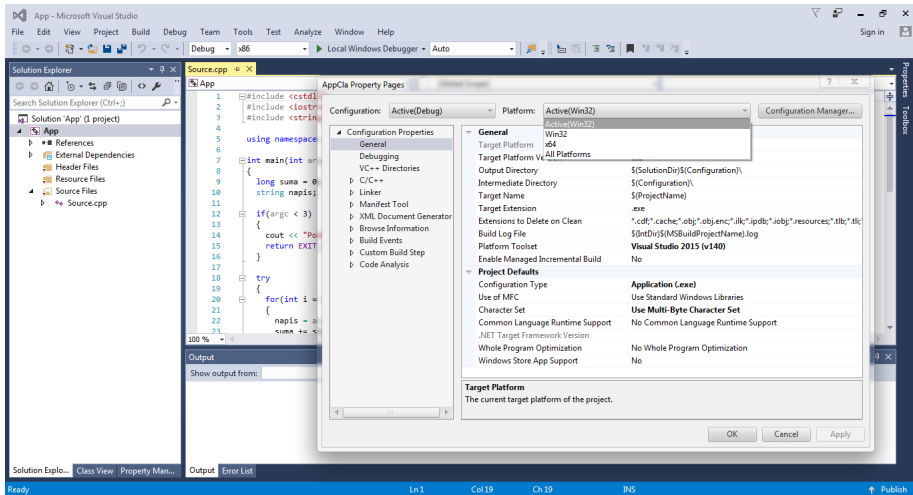
c:\>_
```

- **interfejs tekstowy** (*text user interface, TUI*) – urządzenie wejściowe to klawiatura lub myszka, a wyjściowe to wyświetlacz w trybie znakowym,

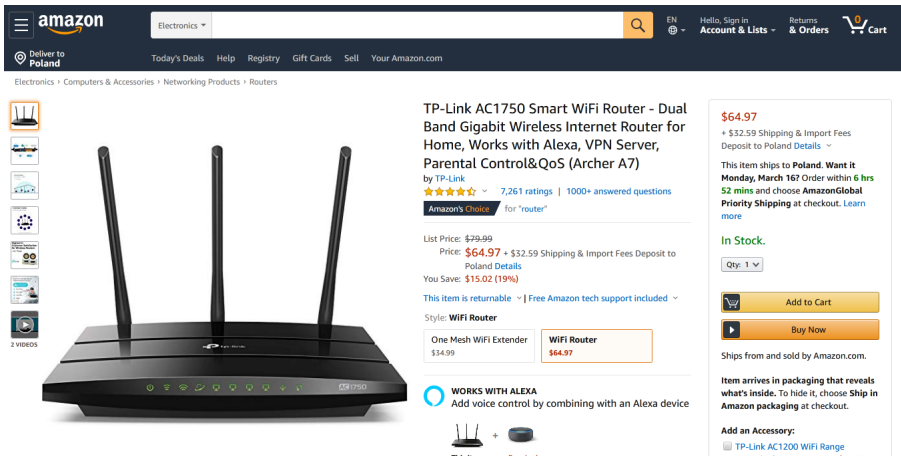

- **interfejs graficzny** (*graphic user interface, GUI*) – wejście to urządzenie wskazujące (zwykle myszka), a wyjściowe to wyświetlacz graficzny,

- interfejs strony internetowej (*web user interface, WUI*) – wejście i wyjście jest realizowane poprzez stronę internetową wyświetlaną w przeglądarce,

amazon Electronics

Deliver to Poland Today's Deals Help Registry Gift Cards Sell Your Amazon.com

Electronics > Computers & Accessories > Networking Products > Routers

TP-Link AC1750 Smart WiFi Router - Dual Band Gigabit Wireless Internet Router for Home, Works with Alexa, VPN Server, Parental Control&QoS (Archer A7)
by TP-Link

★★★★☆ 7,261 ratings | 1000+ answered questions
Amazon's Choice for "router"

List Price: \$79.99
Price: **\$64.97** + \$32.59 Shipping & Import Fees Deposit to Poland [Details](#)
You Save: **\$15.02 (19%)**

This item is returnable | Free Amazon tech support included

Style: **WiFi Router**

One Mesh WiFi Extender \$34.99	WiFi Router \$64.97
-----------------------------------	--------------------------------------

WORKS WITH ALEXA
Add voice control by combining with an Alexa device

2 VIDEOS

\$64.97
+ \$32.59 Shipping & Import Fees Deposit to Poland [Details](#)

This item ships to Poland. Want it Monday, March 16? Order within **6 hrs 52 mins** and choose **AmazonGlobal Priority Shipping** at checkout. [Learn more](#)

In Stock.

Qty: 1

[Add to Cart](#)

[Buy Now](#)

Ships from and sold by Amazon.com.

Item arrives in packaging that reveals what's inside. To hide it, choose **Ship in Amazon packaging** at checkout.

Add an Accessory:
TP-Link AC1200 WiFi Range

- **interfejs głosowy** (*voice user interface, VUI*) – urządzenie wejściowe to mikrofon, a wyjściowe to głośniki,
- **interfejs gestowy** – urządzenie wejściowe to ciało ludzkie lub specjalny kontroler, a wyjściowe to wyświetlacz graficzny (przykładem jest Kinect dla konsoli Xbox 360).

Graficzny interfejs użytkownika

Graficzny interfejs użytkownika, interfejs graficzny, środowisko graficzne, GUI – określenie sposobu prezentacji informacji przez komputer oraz interakcji z użytkownikiem, polegającego na rysowaniu i obsługiwaniu widżetów (*widget*).

Interfejs graficzny został wymyślony przez przedsiębiorstwo Xerox w latach 70. XX wieku w laboratorium PARC, a następnie później wykorzystywany i udoskonalany przez inne przedsiębiorstwa.

Środowisko graficzne jest grupą wzajemnie współpracujących programów, zapewniającą możliwość wykonywania podstawowych operacji na komputerze.

Do tych operacji należą: uruchamianie programów, poruszanie się po katalogach, zmiana ustawień w trybie graficznym, najczęściej okienkowym.

Zapewnia alternatywny dla wiersza poleceń (konsoli tekstowej) sposób pracy na komputerze.

Najważniejszym elementem graficznego interfejsu jest **okno programu** (lub kilka takich okien) prezentowane na **pulpicie**.

Bezpośrednio na pulpicie lub wewnątrz okna są rozmieszczone (najczęściej w formie graficznych ikon lub menu) elementy interakcyjne, zwane **widżetami** (lub **kontrolkami**, nawiązując do pulpitów sterowniczych).

Użytkownik komunikuje się z aplikacją pośrednio przez te widżety, najczęściej za pomocą **myszy** i **klawiatury**.

Mysz (czasem **trackball**) jest odpowiedzialna za przesuwanie kursora, wskazującego odpowiednią pozycję na ekranie, a naciskanie przycisków jest związane z obszarem, w którym zawiera się aktualna pozycja kursora.

Klawiatura jest związana z pojęciem **skupienia**. Jest to stan, który może posiadać w jednym momencie dokładnie jeden widżet w całym systemie okienkowym.

Jeśli użytkownik naciska klawisze, informacja o tym przekazywana jest do tego widżetu, który aktualnie **posiada skupienie**.

Składowe interfejsu użytkownika:

- **mechanizm wejściowy** (*input*) – realizuje wprowadzanie danych przez użytkownika do systemu (listy wyboru, pola tekstowe, formularze),
- **mechanizm wyjściowy** (*output*) – realizuje dostarczanie danych przez system dla użytkownika (komunikaty, okna dialogowe, raporty, strony web),
- **mechanizm nawigacji** – realizuje sterowanie systemem przez użytkownika (menu, przyciski).

Proces wytwarzania oprogramowania

Czyli kilka haseł z inżynierii oprogramowania z perspektywy tworzenia interfejsu użytkownika.

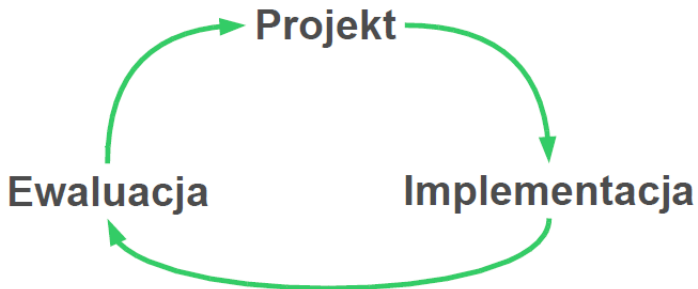
Inżynieria oprogramowania – dziedzina inżynierii systemów zajmująca się wszelkimi aspektami produkcji oprogramowania: od analizy i określenia wymagań, przez projektowanie i wdrożenie, aż do ewaluacji gotowego oprogramowania.

Podczas gdy informatyka zajmuje się teoretycznymi aspektami produkcji oprogramowania, inżynieria oprogramowania koncentruje się na stronie praktycznej.

„Tradycyjny” sposób wytwarzania oprogramowania

Proces wytwarzania oprogramowania

Projekt

- Analiza zadań:
  - poznaj użytkownika – co chce (widzieć) użytkownik?
  - unikaj rzutowania własnych upodobań na użytkowników.
- Korzystaj z zaleceń projektowych:
  - wykorzystaj przyzwyczajenia użytkownika,
  - zapobieganie popełniania błędów,
  - zalecenia często mają charakter heurystyczny i mogą się wykluczać.

Implementacja

- Stosuj prototypy:
  - proste implementacje,
  - zgrubne: papier, szkic elektroniczny,
  - dokładne: HTML, UI Builders.
- Wybierz odpowiedni model tworzenia UI:
  - model wejścia/wyjścia,
  - pakiety narzędziowe (*toolkits*),
  - programy do budowania interfejsu.

Ewaulacja

- Testowanie prototypów:
  - ocena eksperta – wiedza heurystyczna oparta na doświadczeniu,
  - ocena przewidująca – testowanie za pomocą symulowanego użytkownika (kolega z zespołu),
  - ocena empiryczna – analiza jak radzi sobie z prototypem rzeczywisty użytkownik.

Podstawowe zasady projektowania interfejsu GUI

Wygląd – interfejs powinien być podzielony na różne obszary przeznaczone do różnych celów:

- każdy obszar powinien mieć jasno wytyczone granice,
- każdy obszar powinien mieć jasno określone przeznaczenie,
- każdy obszar powinien zawierać tylko te informacje, które są potrzebne do realizacji określonego przeznaczenia,
- obszary informacyjne powinny być uszeregowane w kolejności przetwarzania tej informacji przez użytkownika (z góry w dół, od lewej do prawej).

Uświadamianie zawartości – interfejs powinien uświadamiać użytkownika, w którym miejscu się znajduje i co oznaczają prezentowane informacje:

- wszystkie okna i raporty muszą mieć tytuły jednoznacznie identyfikujące ich zawartość,
- menu musi pokazywać, w którym miejscu jest użytkownik (i jak się tu dostał),
- przyciski powinny mieć napisy identyfikujące ich funkcje; jeśli napisy te nie są pokazywane cały czas na ekranie, to powinny być pokazywane przy najechaniu na przycisk wskaźnikiem myszy,
- przyciski odpowiedzi na oknach komunikatów powinny być łatwo interpretowane w kontekście treści komunikatu,

- forma informacji na sąsiadujących obszarach powinna być różna (np. tekst-grafika, różne czcionki); rozróżnianie kolorem może nie być wystarczające,
- jeśli informacje na sąsiadujących obszarach są podobne w formie, to muszą być oddzielone dodatkowym elementem (np. linią),
- każde pole edycji musi mieć etykietę jednoznacznie identyfikującą zawartość pola,
- pola edycji, których format wewnętrzny nie jest oczywisty (np. pola z datą), muszą mieć dodatkowe oznaczenie formatu wprowadzanych danych,
- raporty powinny mieć datę sporządzenia.

Estetyka – interfejs powinien zapewniać równowagę pomiędzy ilością prezentowanej informacji a jej atrakcyjnością wizualną:

- interfejs użytkownika powinien być zarówno funkcjonalny jak i przyjemny dla oka,
- ilość wolnego miejsca pomiędzy elementami interfejsu powinna być dostosowana do wymagań użytkownika (więcej dla początkujących, mniej dla zaawansowanych),
- należy unikać tworzenia formularzy lub raportów dużych, zawierających ponad wiele pól danych,
- formularz lub raport powinien zawierać tylko informacje, które mogą być jednorazowo przetworzone przez człowieka,

- tekst główny powinien być prezentowany czytelną czcionką (8-10 punktów?); na formularzach powinna być używana czcionka bezszeryfowa, na raportach czcionka szeryfowa,
- należy unikać stosowania więcej niż dwóch różnych czcionek; stanowczo trzeba unikać czcionek ozdobnych, lecz trudnych do czytania,
- stosowane kolory powinny być stonowane (kontrastowe zwracają uwagę, lecz są męczące dla oka,
- kolor nie może być jedynym wyróżnikiem informacji; interfejs użytkownika nie może ukrywać informacji przed osobami cierpiącymi na daltonizm.

Doświadczenie użytkownika – interfejs powinien uwzględniać zarówno łatwość nauki dla początkujących jak i łatwość użycia dla doświadczonych użytkowników:

- interfejs użytkownika powinien być łatwy do nauczenia się posługiwania się nim przez początkujących użytkowników,
- interfejs użytkownika powinien ułatwiać i przyspieszać wykonywanie działań przez zaawansowanych użytkowników,
- menu powinno składać się nie więcej niż z trzech poziomów w przypadku menu głównego i nie więcej niż z dwóch poziomów w przypadku menu kontekstowych,
- menu powinno prezentować wszystkie dostępne funkcje aplikacji, tzn. nie powinno być takiej funkcji, do której nie można by się było dostać z menu,

- menu na każdym poziomie powinno zawierać nie więcej niż kilka pozycji; w przypadku bardziej rozbudowanego menu wskazane jest, by pozycje menu były logicznie pogrupowane oraz by częściej używane funkcje były w pewien sposób wyróżnione,
- częściej wykorzystywane funkcje powinny być dostępne bezpośrednio poprzez przyciski narzędziowe; przyciski narzędziowe powinny mieć obrazek kojarzący się z wykonywaną funkcją oraz nazwę funkcji; jeśli nazwy funkcji na przyciskach nie mogą być pokazane, to powinny być pokazywane przy najechaniu myszą na przycisk,
- przyciski powinny być logicznie pogrupowane na paskach narzędziowych,
- w przypadku aplikacji realizującej liczne funkcje wskazane jest, aby umożliwiała ona konfigurację pasków narzędziowych, w tym umieszczanie na paskach przycisków wiodących do wszystkich funkcji aplikacji, również tych rzadziej wykorzystywanych,

- wskazane jest, aby bardziej złożona aplikacja prezentowała swoje możliwości za pomocą podpowiedzi; jeśli podpowiedzi te zajmują istotnie dużo miejsca na ekranie, to aplikacja powinna umożliwić wyłączenie podpowiedzi i włączenie ich ponownie na żądanie,
- aplikacja powinna umożliwiać szybki dostęp do funkcji za pomocą skrótów klawiszowych; w przypadku bardziej złożonej aplikacji wskazane jest zapewnienie możliwości definiowania własnych skrótów klawiszowych;
- aplikacja powinna mieć system pomocy ekranowej wyjaśniającej podstawowe mechanizmy zastosowane w aplikacji i wyjaśniającej sposób wykorzystania tych mechanizmów.

Spójność – interfejs powinien być spójny dla ułatwienia użytkownikowi przewidywania skutków podejmowanych przez niego działań:

- interfejs użytkownika powinien być spójny dla zapewnienia przewidywalności podejmowanych działań przez użytkownika,
- wszystkie formularze i raporty w aplikacji powinny być zaprojektowane w jednolity sposób, tzn. z użyciem jednolitego aparatu pojęciowego (terminologii) i z zastosowaniem jednolitej formy (takiego samego układu, czcionek i kolorów) oraz sposobu nawigacji,
- interfejs użytkownika aplikacji powinien być spójny z innymi aplikacjami z tej samej dziedziny wykorzystywanymi w systemie operacyjnym.

Minimalizacja wysiłku – interfejs powinien ułatwiać działania użytkownika, tak by ilość kroków wiodących do osiągnięcia celu była jak najmniejsza:

- interfejs użytkownika powinien ułatwiać użytkownikowi wykorzystanie funkcji aplikacji tak, aby wysiłek użytkownika był jak najmniejszy,
- zaleca się, aby ilość kliknięć myszą poprzez menu lub przyciski narzędziowe do każdej funkcji nie przekraczała trzech,
- w przypadku funkcji wielokrotnie wykorzystywanych zaleca się zastosowanie mechanizmu powtarzania funkcji lub grupowania przedmiotów działania funkcji,
- w przypadku bardziej złożonych aplikacji zaleca się zastosowanie mechanizmu umożliwiającego łączenie wielu różnych funkcji w jedną.

Poprawnie zaprojektowany interfejsu WUI

- Dobrze dobrane wygląd i zachowanie (*look and feel*).
- Przemyślany schemat układu strony (*layout*) – identyfikator, wyszukiwarka, menu główne, menu narzędziowe.
- Odpowiednio pogrupowane elementy interfejsu i punkty startowe (co na stronie można znaleźć i zrobić).
- Czytelne komunikaty.
- Krótkie teksty odnośników i opcji.
- Wyróżnione linki i elementy do klikania.
- Menu nawigacyjne (jeden typ użytkowników) i wyszukiwarka (drugi typ użytkowników).
- Informacja, gdzie jesteśmy w strukturze serwisu.
- J. Nielsen podaje, że aż 30% wszystkich kliknięć to kliknięcie przycisku Wstecz – unikanie ramek i nawigacji opartej na Flash.

Złe praktyki w projektowaniu interfejsu WUI

Na tej stronie znajduje się formularz zamawiania podróży.

Imię	<input type="text"/>	(obowiązkowe)
Nazwisko	<input type="text"/>	(obowiązkowe)
Wycieczka	<input type="text"/>	(obowiązkowe)
Sugerowana cena:)	<input type="text"/>	(obowiązkowe)
Nr. tel. stacjonarnego	<input type="text"/>	(obowiązkowe, pełen)
Dodatkowe życzenia	<input type="text"/>	
Preferowany sposób transportu	Samolot ☒ Autobus ☐ Prom ☐	
Miejsca dla niepalących	☐	
Jedzenie wegetariańskie	☐	
Ilość osób	<input type="text"/>	
Waluta	☐ PLN ☐ USD ☒ EURO	
Posiłki	Śniadanie ☐ Obiad ☐ Kolacja ☐	
Podsumowanie cen posiłków	<input type="text" value="0 PLN"/>	
Preferowane warianty wycieczek	<input type="text" value="Krajoznawcze"/> <input type="button" value="v"/>	(Wciśnij CTRL, by zaznaczyć więcej niż jedną opcję.)
Zgadzam się na przetwarzanie danych osobowych.	☐ (obowiązkowe)	
	<input type="button" value="Wyślij"/> <input type="button" value="Anuluj"/>	

Patimex

producent węgla drzewnego

O FIRMIE OFERTA GALERIA DOJAZD KONTAKT

WEGIEL Z PLEKIA RODEM

O FIRMIE OFERTA GALERIA DOJAZD KONTAKT

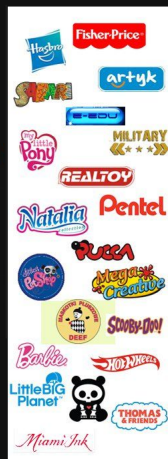
K

HURTOWNIA KONTAKT

tel. 15 / 822-35-50 ul. Sandomierska 6
 fax 15 / 822-39-00 39-400 Tańbrzeg
 kontakt256@wp.pl

Strona główna
O firmie
Siedziba
Oferta
Spot reklamowy
Kontakt

>> znajdź nas na FB i polub - będziesz na bieżąco <<

MULTAX
CZYSTE GAZY

STRONA GŁÓWNA O FIRMIE CZYSTE GAZY MIESZANINY USŁUGI PLAN DOJAZDU

→ Nawigacja: Strona główna /

WITAMY NA STRONIE MULTAX S.C.

Firma nasza zajmuje się produkcją czystych gazów i ich mieszanin oraz wykonywaniem instalacji laboratoryjnych, świadczy usługi w zakresie transportu materiałów niebezpiecznych a także udziela wszelkich porad, dotyczących techniki pracy z gazami. Od początku działalności towarzyszą nam koty, których zdjęcia ilustrują stronę.

multax@wp.pl
Tel. (22) 7229291
Tel/fax. (22) 7229895

ADRES:
Zielonki-Parcela ul. Zachodnia 41
05-082 Stare Babice
Woj. Mazowieckie
Pracujemy od poniedziałku do piątku w godzinach 8-16

STRONA GŁÓWNA O FIRMIE CZYSTE GAZY MIESZANINY USŁUGI PLAN DOJAZDU KONTAKT

Wystąpił błąd

Coś jest zepsute. To zapewne chwilowo, więc spróbuj ponownie za kilka minut.

Jeżeli ten problem występuje już od dłuższego czasu powiadom nas o tym na adres ng@burdamedia.pl.

Postaramy się ten błąd naprawić jak najszybciej. Przepraszamy za niedogodności.

Błąd

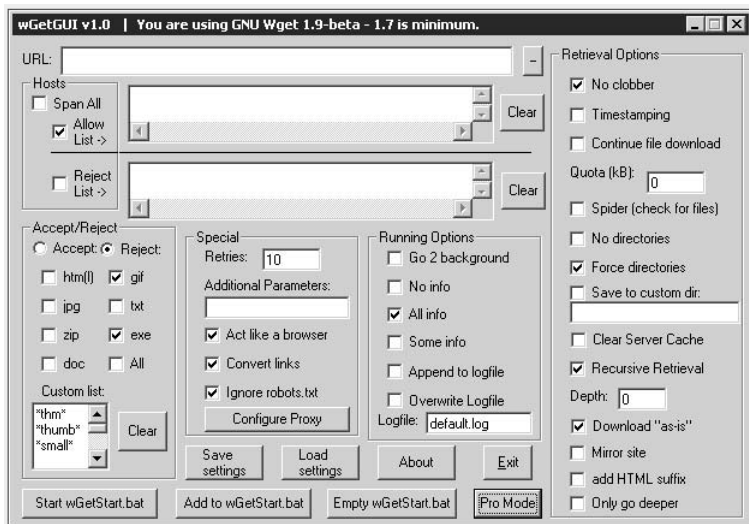
Wystąpił nieoczekiwany błąd

Przepraszamy za utrudnienia, nasz dział techniczny rozwiązuje problem.

Spróbuj ponownie

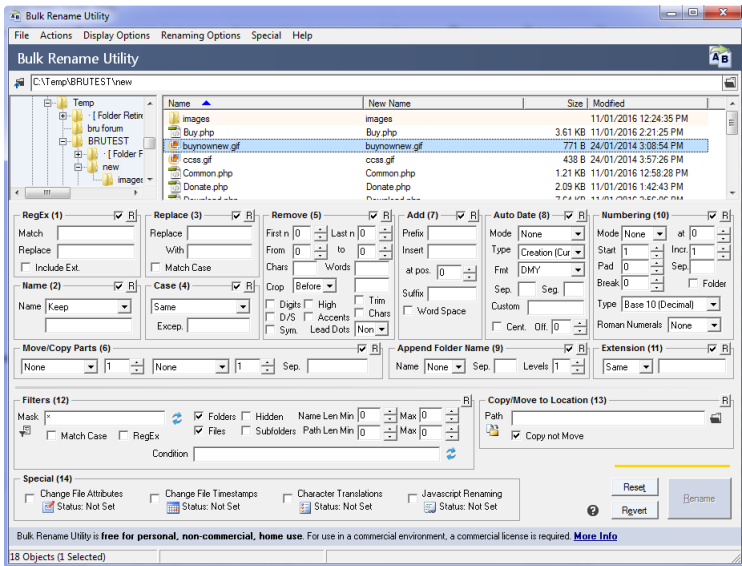
albo użyj innych linków: [Przejdź do strony głównej](#) | [Kontakt](#) | [Pomoc](#)

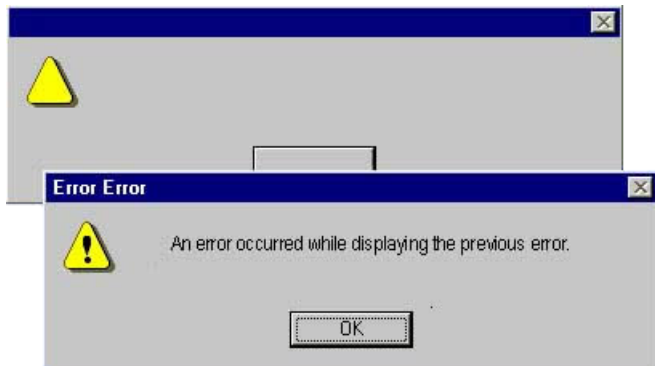
Złe praktyki w projektowaniu interfejsu GUI

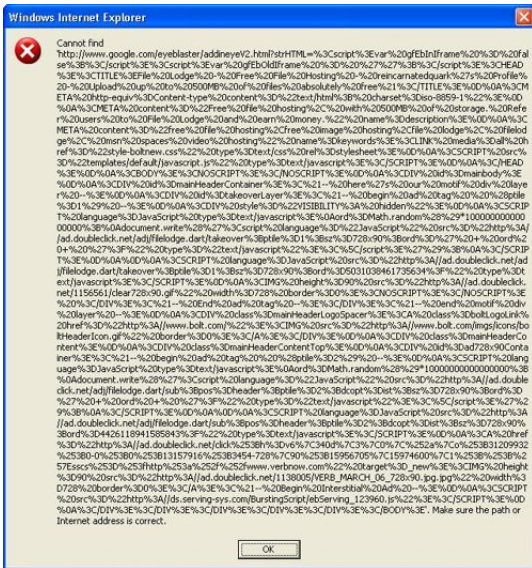

Fac	Order#	Qty	Rev	Repeat	Selection	OCB	SSF View	Dupe Load	View Invert	Routing Sheet	Print Bill	Call Log	Cancelled	
0	99004234		99031927											
C	CELE	ACE	Quote	0		Mode	From SC	To SC	Feed CAV#				Charges:	761.50
U	Phn		Unknown Shipper:			Air	ADT	ADT	CAV#	100670661			Discount:	0%
S	T	Prepaid	Collect	3rd Party	STD	Tariff	CAVRS-00-01		Ship Ref				SubTotal:	761.50
C	Qut	Hi Fo Holdings, Ltd.	HFO			Service	20	194	BL				Accessorial:	40.00
L	Inv	Hi Fo Holdings, Ltd.	HFO			From	YYF	AZ	PO#				DV:	0.00
F	At	Hi Fo Holdings, Ltd.	HFO			To	YYZ	AL	GBL Num				FSC: CAX	2.50% 38.00
L	Addr	1125	STREET SUITE 1200			Deliver By	06-12-02	17.00	Cons Ref				Total:	839.50
C	K	CSPC VANCOUVER	BC V6Z2K8	C		Clock Stop			Billing Ref				Balance:	839.50
U	Ph					MasterID	0		Ref 5				Addend	
S	Cont					P/O Mtr	0		MAWD				Close	
F	Appointment D:	06-10-02				Del Mtr	0		Statement				Post	
L	C	CANADIAN HARDWARE & H				Broker / Customs Agent			Hold PU					
N	Addr		AVENUE SUITE			Booker								
S	101					Value	0.00	USE						
I	CSPC SCARBOROUGH	ON M1B5M4	C			Non Freight								
N	Ph					Manifest Hold								
E	Cont					Print Hold								
S	Appointment D:					Rate								
E	USD	58.00				SAVED								
N	Fee	58.00												
S														
E														
O														
GO														
	Units	Type	H Description	Stated	ACTWT	Dimensions	Est	ChgWt	Rate	Charge				
	1	CRATE	CRATE	91	94	97 25x25x30		97	50.00	40.50				
	1	2MAN	2 MAN PLD							40.00	40.00			
	2	CRATE	CRATE	500		1,426 70x40x40		1,426	50.00	713.00				
	0									0.00	0.00			
	3	Accs	\$40.00	DV	0	\$0.00	591	94	1523	1,573	761.50			

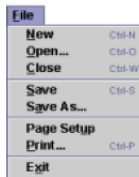

Wytyczne projektowe interfejsów GUI

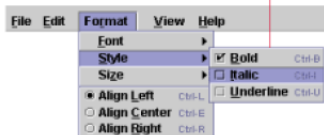
- Zgodność z projektem abstrakcyjnym.
- Czytelność reprezentowanych obiektów.
- Zgodność ze środowiskiem – odpowiednia metafora interfejsu.
- Zgodność z wytycznymi platformy:
  - definicję kolorów tła, ikon, innych elementów,
  - rozmieszczenie i odległości w oknach dialogowych,
  - wymagania dotyczące różnych postaci menu,
  - skróty, lokalizacja elementów, postać elementów nieaktywnych.

Przykładowe wytyczne projektowe Java

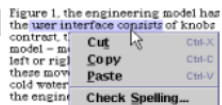
Drop-down menu

Submenu

Contextual menu

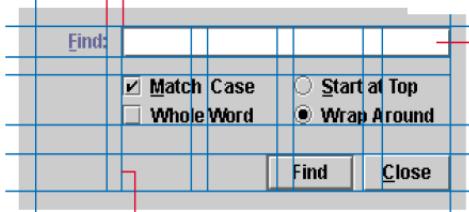

Toolbar

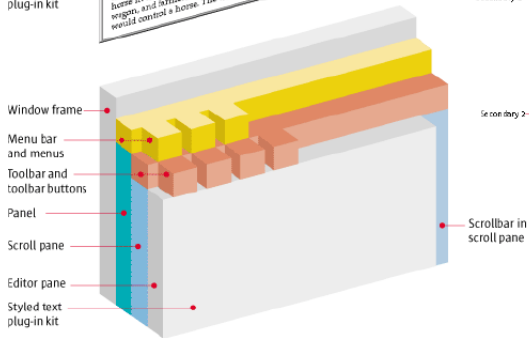
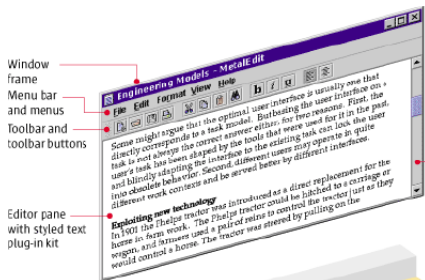
11

17

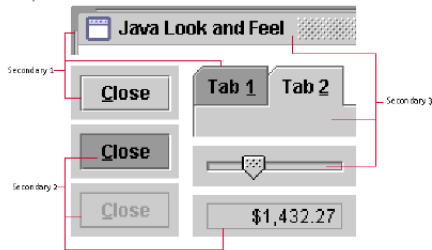

Place most important option near the top

Align related options along column guide

Scroll pane

Secondary 2

Scrollbar in scroll pane

Wytyczne projektowe GNOME (*GNOME Human Interface Guidelines*)

Core material (podstawy):

- **Design principles** (zasady projektowania) – ogólne wytyczne projektowe.
- **Patterns** (wzór, szablon) – niezbędne i opcjonalne elementy konstrukcyjne.
- **User interface elements** (elementy interfejsu użytkownika) – wytyczne dotyczące typowych elementów, takich jak przyciski, paski postępu, itd.

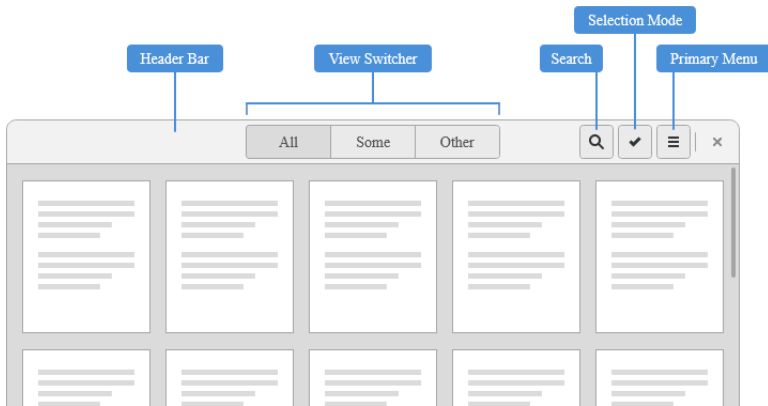
Common guidelines (wytyczne):

- **Application basics** (podstawy projektowania aplikacji) – podstawowe zachowanie i cechy aplikacji.
- **Compatibility** (zgodność) – korzystanie z wytycznych dla aplikacji wieloplatformowych lub dedykowanych GNOME.
- **Visual layout** (układ wizualny) – układ elementów w interfejsie graficznym użytkownika.
- **Writing style** (styl pisania) – sposób pisania, stosowanie skrótów i dużych liter.

- **Icons and artwork** (ikony i elementy grafiki) – wskazówki dotyczące wybierania i tworzenia ikon.
- **Typography** – (typografia) – porady dotyczące rozmiarów i stylów czcionek, a także znaków specjalnych.
- **Pointer and touch input** (wskaźnik i wprowadzanie dotykowe) – interakcja myszy, touchpada i ekranu dotykowego.
- **Keyboard input** (klawiatura) – zasady obsługi klawiatury, nawigacja, skróty klawiaturowe.
- **Display compatibility** (wyświetlacz) – jak obsługiwać różne typy wyświetlaczy.

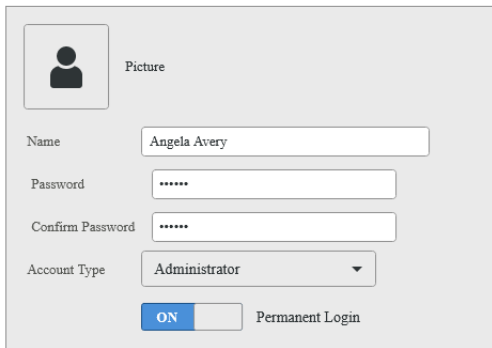
Przykłady są ułamkiem (początki poszczególnych rozdziałów) całego dokumentu.

Okno

Układ i rozmieszczenie

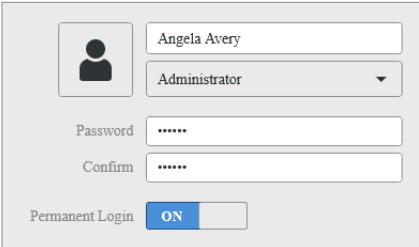
Incorrect spacing and alignment:

The screenshot shows a user registration form with several elements that exhibit poor spacing and alignment:

- Picture:** A square placeholder with a person icon and the label "Picture" to its right. The label is not vertically aligned with the center of the placeholder.
- Name:** A text input field containing "Angela Avery". The label "Name" is positioned to the left of the input field.
- Password:** A text input field with masked characters "*****". The label "Password" is positioned to the left of the input field.
- Confirm Password:** A text input field with masked characters "*****". The label "Confirm Password" is positioned to the left of the input field.
- Account Type:** A dropdown menu with "Administrator" selected. The label "Account Type" is positioned to the left of the dropdown.
- Permanent Login:** A toggle switch with "ON" selected, followed by the text "Permanent Login". The text is not aligned with the center of the toggle switch.

Correct spacing and alignment:

A login form with the following elements:

- A user icon placeholder (silhouette) on the left.
- A text input field containing "Angela Avery".
- A dropdown menu showing "Administrator" with a downward arrow.
- A "Password" label followed by a text input field with six dots.
- A "Confirm" label followed by a text input field with six dots.
- A "Permanent Login" label followed by a toggle switch that is currently turned "ON" (blue).

	18		12		18
18					
6				Angela Avery	
18				Administrator	▼
6		Password		*****	
18		Confirm		*****	
18		Permanent Login		ON	
18					

Special Type Selector	Type 1 ▼
Identifier	<input type="text"/>
Speed	<input type="range"/>
Flux Capacitor	☒ ON

Aperture	f/2.8
Exposure Time	1/4000
ISO Speed Rating	400
Focal Length	60
Flash	Flash did not fire
Subject Distance Range	Close view

Special Type Selector

Identifier

Speed

Flux Capacitor ON

Aperture $f/2.8$

Exposure Time 1/4000

ISO Speed Rating 400

Focal Length 60

Flash Flash did not fire

Subject Distance Range Close view

Typografia

Default fonts

Wherever possible, use the default system fonts as provided by the distribution or operating system on which your application is running. In GNOME 3, the default font is Cantarell, which was originally designed and developed by David Crossland.

Variants, sizes and weights

Different text weights and colors can and should be used to distinguish different kinds of information. At the same time, too many variants, sizes, and weights can make text harder to read and isn't an efficient or elegant way to convey information. Make an effort to minimize the range of font variants, sizes and weights.

- Use smaller and/or lighter text for less important information, and heavier/darker text to attract attention to important text.
- Avoid the use of italic or oblique faces, as these are visually more complex, and can be distracting.
- Never capitalize every letter in a word or sentence. Shouting at your users isn't nice.
- Do not use graphical backdrops or "watermarks" behind text. These interfere with the contrast between the text and its background.

Take advantage of Unicode

Unicode provides a wide variety of characters which, when used correctly, can dramatically improve the impression given by your application. The following Unicode characters are recommended:

Usage	Incorrect	Correct	Unicode to use
Quotation	"quote"	“quote”	U+201C LEFT DOUBLE QUOTATION MARK, U+201D RIGHT DOUBLE QUOTATION MARK
Time	4:20	4:20	U+2236 RATIO
Multiplication	1024x768	1024×768	U+00D7 MULTIPLICATION SIGN
Ellipsis	Introducing...	Introducing...	U+2026 HORIZONTAL ELLIPSIS
Apostrophe	The user's preferences	The user’s preferences	U+2019 RIGHT SINGLE QUOTATION MARK
Bullet list	- One\n- Two\n- Three	• One\n • Two\n • Three	U+2022 BULLET
Ranges	June-July 1967	June–July 1967	U+2013 EN DASH

Klawiatura

Keyboard navigation

Make sure that it is possible to move around and interact with every part of your user interface using the keyboard, by following these guidelines.

- Follow the standard GNOME keys for navigation. `Tab` is the standard key for moving around an interface with GTK+ and GNOME.
- Use a logical keyboard navigation order. When navigating around a window with `Tab`, keyboard focus should move between controls in a predictable order. In Western locales, this is normally left to right and top to bottom.
- In addition to navigation using `Tab`, make an effort to allow movement using the arrow keys, both within user interface elements (such as lists, icon grids or sidebars), and between them.

Function	Shortcut	Legacy Shortcut	Description
Activities Overview	Super	None	Opens and closes the Activities Overview
Applications View	Super + A	None	Opens and closes the applications view of the Activities Overview
Message Tray	Super + M	None	Toggles the visibility of the Message Tray.
Lock	Super + L	None	Locks the system by blanking the screen and requiring a password to unlock, if one has been set.

Application

Standard application keyboard shortcuts and menu items. These application shortcuts should not be reassigned to other actions, even when the corresponding action is not provided by your application.

Label	Shortcut	Description
Help	F1	Opens the default help browser on the contents page for the application.
About	None	Opens the About dialog for the application. Use the standard GNOME 3 dialog for this.
Quit	Ctrl + Q	Closes the application, including all application windows.

File

Standard file keyboard shortcuts and menu items.

Label	Shortcut	Description
New	Ctrl + N	Creates a new content item, often (but not always) in a new primary window or tab. If your application can create a number of different types of document, you can make the New item a submenu, containing a menu item for each type. Label these items New document type , make the first entry in the submenu the most commonly used document type, and give it the Ctrl + N shortcut.
Open...	Ctrl + O	Opens an existing content item, often by presenting the user with a standard Open File dialog. If the chosen file is already open in the application, raise that window instead of opening a new one.
Open Recent	None	A submenu which contains a list of no more than six recently used files, ordered according to most recently used.
Save	Ctrl + S	Saves the current content item. If the document already has a filename associated with it, save the document immediately without any further interaction from the user. If there are any additional options involved in saving a file, prompt for these first time the document is saved, but subsequently use the same values each time until the user changes them. If the document has no current filename or is read-only, selecting this item should be the same as selecting Save As .

Edit

Standard edit keyboard shortcuts and menu items.

Label	Shortcut	Description
Undo <i>action</i>	Ctrl + Z	Reverts the effect of the previous action.
Redo <i>action</i>	Shift + Ctrl + Z	Performs the next action in the undo history list, after the user has moved backwards through the list with the Undo command.
Cut	Ctrl + X	Removes the selected content and places it onto the clipboard. Visually, remove the content from the document in the same manner as Delete.
Copy	Ctrl + C	Copies the selected content onto the clipboard.
Paste	Ctrl + V	Inserts the contents of the clipboard into the content item. When editing text, if there is no current selection, use the caret as the insertion point. If there is a current selection, replace it with the clipboard contents.

Myszka i gesty

Primary and secondary buttons

Mice and touchpads often have two main buttons. One of these acts as the primary button, and the other acts as the secondary button. Typically, the left button is used as the primary button and the right button is used as the secondary button. However, this order is user-configurable and does not translate to touchscreen input. These guidelines therefore refer to primary and secondary action, rather than left and right.

Use the primary action for selecting items and activating controls. The secondary action can be used for accessing additional options, typically through a context menu.

Do not depend on input from secondary or other additional buttons. As well as being physically more difficult to click, some pointing devices and many assistive technology devices only support or emulate the primary button.

Press and hold should be used to simulate the secondary button on single button pointing devices. Therefore, do not use press and hold for other purposes.

Mouse and keyboard equivalents

Ensure that every operation in your application that can be done with the mouse can also be done with the keyboard. The only exceptions to this are actions where fine motor control is an essential part of the task. For example, controlling movement in some types of action games, or freehand painting in an image-editing application.

If your application allows items to be selected, the following equivalent actions should be in place.

Action	Mouse	Keyboard
Open an item	Primary button	Space
Add/remove item from selection	Ctrl and primary button	Ctrl + Space
Extend selection	Shift and primary button	Shift in combination with any of the following: Space Home End PageUp PageDown
Change selection	Primary button	Any of the following: ← ↑ → ↓ Home End PageUp PageDown
Select all	Primary button on first item, then primary button and Shift on the last item	Ctrl + A
Deselect all	Primary click on the container background	Shift + Ctrl + A

Application touch conventions

Using touch input consistently with other applications will allow users to easily learn how to use your application with a touch screen. The following conventions are recommended, where relevant.

Action	Description	Result
Tap 	Tap on an item.	Primary action. Item opens — photo is shown full size, application launches, song starts playing.
Press and hold 	Press and hold for a second or two.	Secondary action. Select the item and list actions that can be performed.
Drag 	Slide finger touching the surface.	Scrolls area on screen.

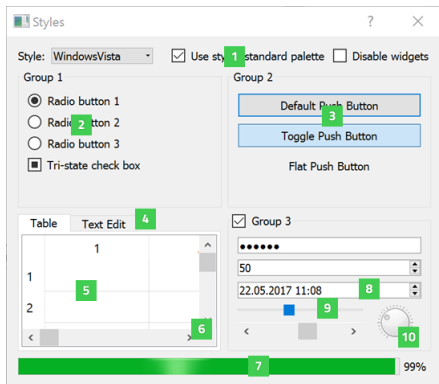
Podsumowanie

- Podstawy użyteczności:
  - projektuj dla ludzi,
  - używaj metafor,
  - utrzymuj zgodność aplikacji,
  - informuj użytkownika,
  - aplikacja powinna być prosta i ładna,
  - wybaczej użytkownikowi,
  - udostępnij możliwość bezpośredniej manipulacji.
- Integracja z pulpitem:
  - zarejestruj skojarzenie do dokumentów,
  - umieszczaj skrót do aplikacji w menu pulpitu,
  - oprócz nazwy *marketingowej* dołącz człon związany z funkcjonalnością,
  - opracuj dokumentację użytkownika i system odpowiedzi (*tooltip*, dymki).

- Używaj odpowiednich typów okien:
  - podstawowe okno aplikacji,
  - okna pomocnicze,
  - okna postępu,
  - okna dialogowe,
  - okna kreatorów i asystentów.
- Używaj odpowiednich typów menu:
  - zgrupowany podstawowy pasek menu i pod-menu (*submenu*),
  - używaj komend, pól wyboru i przełączników (*checkbox*, *radio button*),
  - używaj menu wyskakujących związanych z elementami interfejsu (*pop-up menu*).

- Pamiętaj o odpowiedniej organizacji pasków narzędzi:
  - staraj się nie używać pionowych pasków narzędzi,
  - pozwól na dostosowanie wyglądu,
  - pozwól na ukrywanie pasków,
  - stosuj podpowiedzi.

- Używaj odpowiednich kontroltek (*widget*):
  - steruj widocznością kontroltek,
  - steruj aktywnością kontroltek,
  - dobierz odpowiednią kontrolkę do zadania.

- Czasy reakcji:
  - 0,1 s – kliknięcia myszką, ruch wskaźnika, przesunięcie okna, wciśnięcie klawisza,
  - 1 s – wyświetlanie okna postępu zadań, wykonanie standardowych komend użytkownika, 10 s – wyświetlanie wykresów lub innych elementów, o których użytkownika spodziewa się, że są pracochłonne.
- Poprawienie odbioru przy długich czasach reakcji:
  - wyświetl informację najszybciej jak to możliwe,
  - pokazuj przybliżone/częściowe wyniki zanim wyznaczysz dokładne/całe,
  - przygotuj wcześniej dane przewidując typowe komendy,
  - mniej ważne czynności wykonuj w tle,
  - wyświetlaj przybliżony czas zakończenia zadania,
  - wizualizuj postęp (wskaźnik myszy, paski postępu, okna z informacją),
  - umożliwiał przerwanie operacji.

- Interakcja użytkownika:
  - staraj się zachować niezależność od prawego przycisku myszy,
  - upewnij się, że każda operacja może być wykonana zarówno za pomocą myszki i klawiatury,
  - nie ograniczaj obszaru przemieszczania się kursora,
  - unikaj wymagania wciskania kilku klawiszy myszki jednocześnie,
  - zezwól anulować operację myszki po wciśnięciu klawisza [ESC],
  - kontroluj logiczną nawigację za pomocą klawisza [TAB].

- 1 Informacje ogólne
- 2 Przetwarzanie tablic znaków i łańcuchów znaków
- 3 Obsługa wywołania parametrycznego
- 4 Graficzny interfejs użytkownika
- 5 Podstawy Windows API**
- 6 Qt wprowadzenie
- 7 Sygnały i sloty
- 8 Kontrolki i szablony
- 9 Qt Designer
- 10 Wiele okien
- 11 Typy i kolekcje
- 12 Obsługa plików

Windows API, WinAPI (*Application Programming Interface*) to interfejs programistyczny systemu operacyjnego Windows. Jest to zestaw funkcji, stałych i zmiennych umożliwiających działanie programu w systemie operacyjnym.

Korzystanie z WinAPI jest możliwe w bardzo wielu językach programowania (potrzebna jest tylko obsługa bibliotek DLL), m.in. C, C++, C#, Visual Basic, Object Pascal, Python a nawet asembler.

Obecnie większość środowisk programistycznych posiada zaimplementowane odpowiednie pliki nagłówkowe umożliwiające korzystanie z WinAPI.

Zbiór funkcji WinAPI jest bardzo obszerny i zawiera funkcje grupowane w kategorie:

- zarządzanie, administracja, serwisowanie i konfigurowanie systemu,
- monitoring wydajności,
- grafika 2D, 3D oraz multimedia,
- usługi sieciowe,
- bezpieczeństwo (np. kryptografia, autoryzacja, uwierzytelnianie),
- obsługa pamięci, plików, peryferiów, procesów i wątków,
- tworzenie i zarządzanie oknami.

Funkcje pochodzą wraz z plikami bibliotek DLL dostarczonymi z systemem, np. `kernel32.dll`, `user32.dll`, `gdi32.dll`, `wsock32.dll`, znajdującymi się w katalogu `%SystemRoot%system32`.

Obecnie większość środowisk programistycznych posiada zaimplementowane odpowiednie pliki nagłówkowe umożliwiające korzystanie z WinAPI.

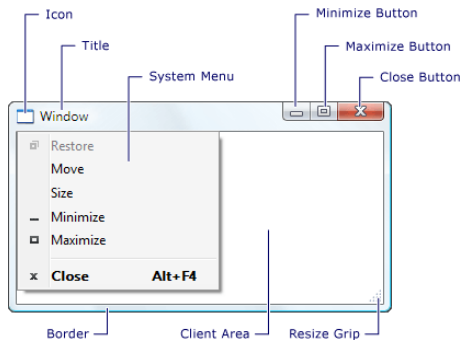
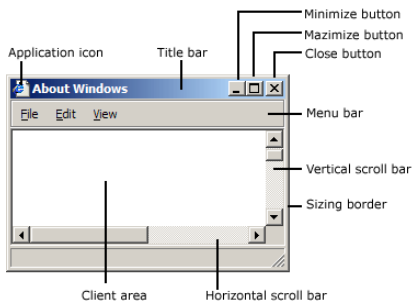
Aplikacja a okna

Aplikacja nie musi mieć żadnych okien, ale zwykle ma jedno lub wiele okien.

Aplikacja obsługująca pojedynczy dokument to tzw. aplikacja **SDI** (*Single Document Interface*), np.: Paint, Notepad.

Aplikacja obsługująca i wyświetlająca wiele podobnych dokumentów to tzw. aplikacja **MDI** (*Multiple Document Interface*), np. przeglądarka WWW, zaawansowany program graficzny.

Budowa okna

Na marginesie, okno w systemie Windows składa się z dwóch części: **obszaru klienckiego** (*client area*) i **obszaru systemowego** (*nonclient area*).

Obszar kliencki okna to zwykle wewnętrzny obszar okna, którego zawartość aranżowana i obsługiwana jest przez programistę. Musi on zdefiniować kod, odpowiedzialny za *przerysowanie* zawartości obszaru klienckiego.

Obszar systemowy okna obejmuje obszar paska tytułu, menu, obramowanie okna, paski przewijania, ikony zamykania okna, minimalizacji, maksymalizacji, itd. Zarządzanie wyglądem oraz obsługa tych elementów okna realizowana jest zwykle przez system.

Komunikaty

Aplikacje w Windows działają na zasadzie **odpowiedzi na zdarzenia**, a przebieg programu zależy od zdarzeń, które zajdą w trakcie jego działania.

Zdarzenia mają swoje źródła – mogą nimi być klawiatura, myszka, timer systemowy lub inny działający program (lub element systemu operacyjnego).

Program podejmuje akcję po otrzymaniu informacji o zaistnieniu zdarzenia dla niego dedykowanego. Polega to zwykle na uruchomieniu pewnej procedury obsługi zaistniałego zdarzenia.

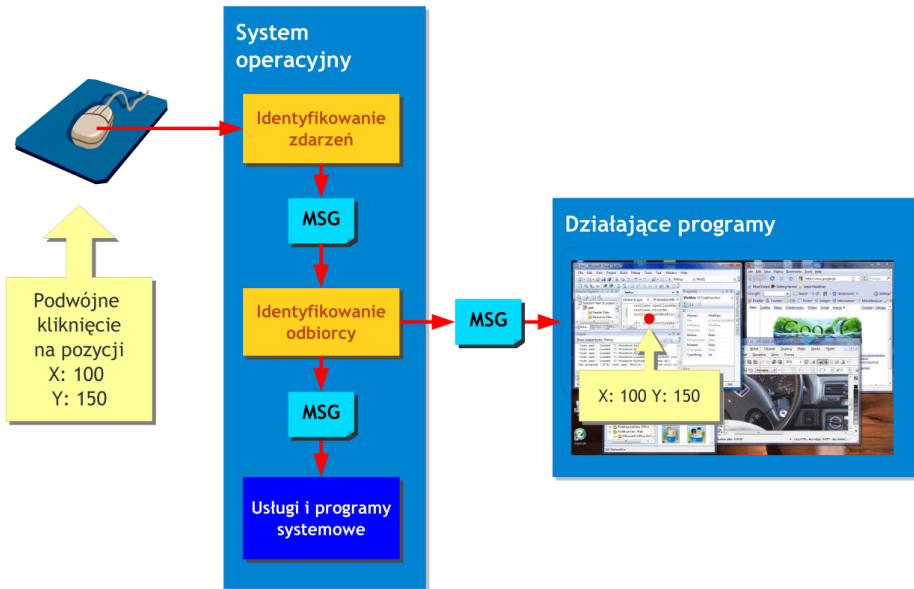
Informacje o zdarzeniu zapisuje się w pewnej strukturze danych, którą przekazuje się programowi. Ta struktura danych to najczęściej rekord lub obiekt.

W WinAPI rekord informacji o zaistniałym zdarzeniu nazywa się **komunikatem** (*message*, *MSG*).

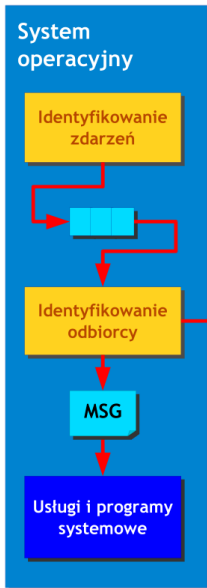
Zdarzenia wykrywa i rozpoznaje system operacyjny, po wypełnieniu rekordu komunikatu informacjami o zdarzeniu, przekazywany jest on do odpowiedniego odbiorcy, gdzie powinna nastąpić obsługa komunikatu.

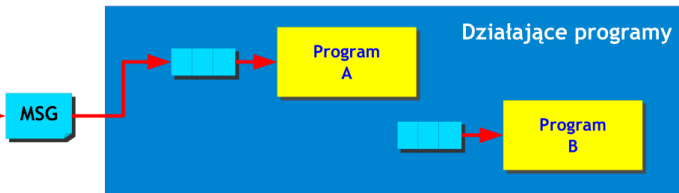
Przebieg obsługi zdarzenia

Kolejka komunikatów

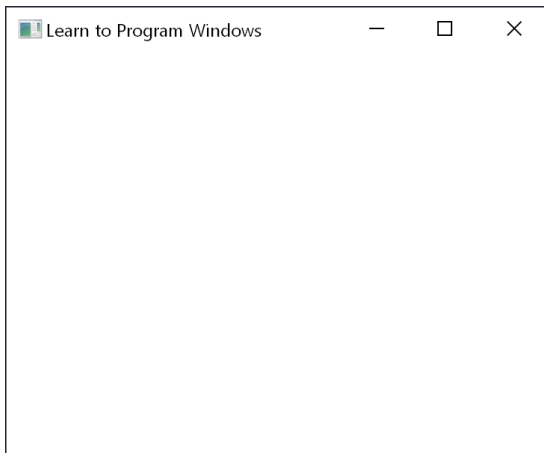

- ▶ Komunikaty opisujące zdarzenia są kolejkowe.
- ▶ System obsługuje pojedynczą systemową kolejkę komunikatów oraz kolejki przydzielane indywidualnie dla każdego programu (wątku) wykorzystującego GUI.

- ▶ Komunikaty wstawiane są do systemowej kolejki, skąd są pobierane przez system.
- ▶ Po określeniu odbiorcy, komunikat wstawiany jest do indywidualnej kolejki programu (wątku).

Przykładowy program wykorzystujący WinAPI (prosty)


```
#include <windows.h>

LRESULT CALLBACK WindowProc(HWND hwnd, UINT uMsg, WPARAM wParam,
    ↳ LPARAM lParam);

int WINAPI wWinMain(HINSTANCE hInstance, HINSTANCE hPrevInstance,
    ↳ PWSTR pCmdLine, int nCmdShow)
{
    // Register the window class.
    const wchar_t CLASS_NAME[] = L"Sample Window Class";

    WNDCLASS wc = {};

    wc.lpfnWndProc    = WindowProc;
    wc.hInstance      = hInstance;
    wc.lpszClassName = CLASS_NAME;

    RegisterClass(&wc);
```

```
// Create the window.
HWND hwnd = CreateWindowEx(
    0, // Optional window styles.
    CLASS_NAME, // Window class
    L"Learn to Program Windows", // Window text
    WS_OVERLAPPEDWINDOW, // Window style

    // Size and position
    CW_USEDEFAULT, CW_USEDEFAULT, CW_USEDEFAULT, CW_USEDEFAULT,

    NULL, // Parent window
    NULL, // Menu
    hInstance, // Instance handle
    NULL // Additional application data
);

if(hwnd == NULL)
{
    return 0;
}
ShowWindow(hwnd, nCmdShow);
```

```
// Run the message loop.  
MSG msg = {};  
while(GetMessage(&msg, NULL, 0, 0))  
{  
    TranslateMessage(&msg);  
    DispatchMessage(&msg);  
}  
return 0;  
}
```

```
LRESULT CALLBACK WindowProc(HWND hwnd, UINT uMsg, WPARAM wParam,
    ↳ LPARAM lParam)
{
    switch(uMsg)
    {
        case WM_DESTROY:
            PostQuitMessage(0);
            return 0;

        case WM_PAINT:
            {
                PAINTSTRUCT ps;
                HDC hdc = BeginPaint(hwnd, &ps);

                FillRect(hdc, &ps.rcPaint, (HBRUSH) (COLOR_WINDOW + 1));

                EndPaint(hwnd, &ps);
            }
            return 0;
    }
    return DefWindowProc(hwnd, uMsg, wParam, lParam);
}
```

- 1 Informacje ogólne
- 2 Przetwarzanie tablic znaków i łańcuchów znaków
- 3 Obsługa wywołania parametrycznego
- 4 Graficzny interfejs użytkownika
- 5 Podstawy Windows API
- 6 Qt wprowadzenie**
- 7 Sygnały i sloty
- 8 Kontrolki i szablony
- 9 Qt Designer
- 10 Wiele okien
- 11 Typy i kolekcje
- 12 Obsługa plików

Czym jest Qt?

Qt jest zestawem przenośnych bibliotek i narzędzi programistycznych dedykowanych dla języków **C++** i **QML**.

Ich podstawowym składnikiem są klasy służące do budowy graficznego interfejsu programów komputerowych, począwszy od wersji 4.0 Qt zawiera też narzędzia do tworzenia programów konsolowych i serwerów.

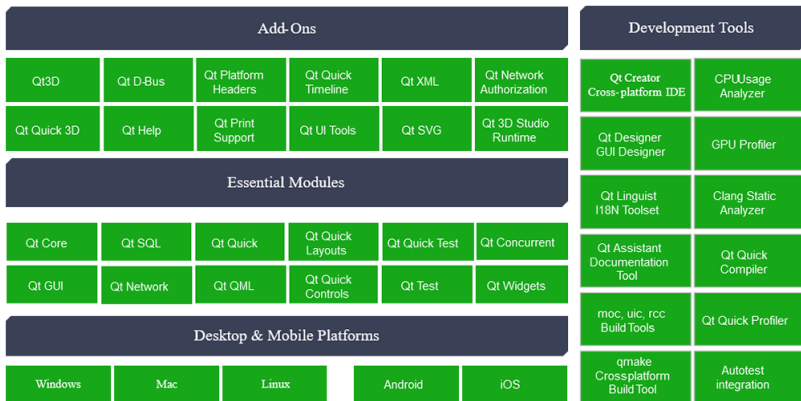
Środowisko Qt jest dostępne dla platform: **X11** (m.in. GNU/Linux, BSD, Solaris), **Windows**, **Mac OS X**, **Haiku** oraz dla urządzeń wbudowanych opartych na Linuksie, Windows CE, Symbian, Android.

Biblioteki Qt dostępne są w języku C++ i Java; mogą też być wykorzystywane w programach napisanych w innych językach, m.in. **Ada**, **C#**, **Pascal**, **Perl**, **PHP**, **Ruby** i **Python**.

Charakteryzują się w pełni obiektową architekturą. Zawierają wiele technologii programowania graficznego interfejsu użytkownika, istniejących wcześniej jedynie w **Tk**: mechanizm sygnałów i slotów, automatyczne rozmieszczanie widżetów oraz zhierarchizowany system obsługi zdarzeń.

Biblioteki Qt, oprócz obsługi interfejsu użytkownika, zawierają także niezależne od platformy systemowej moduły obsługi procesów, plików, sieci, grafiki trójwymiarowej (**OpenGL**), baz danych (**SQL**), języka **XML**, lokalizacji, wielowątkowości, zaawansowanej obsługi napisów oraz wtyczek. Qt składa się z modułów, które posiadają podobny schemat i API (*Application Programming Interface*).

Zawierają także własne, niezależne od biblioteki **STL** szablony klas kontenerów.

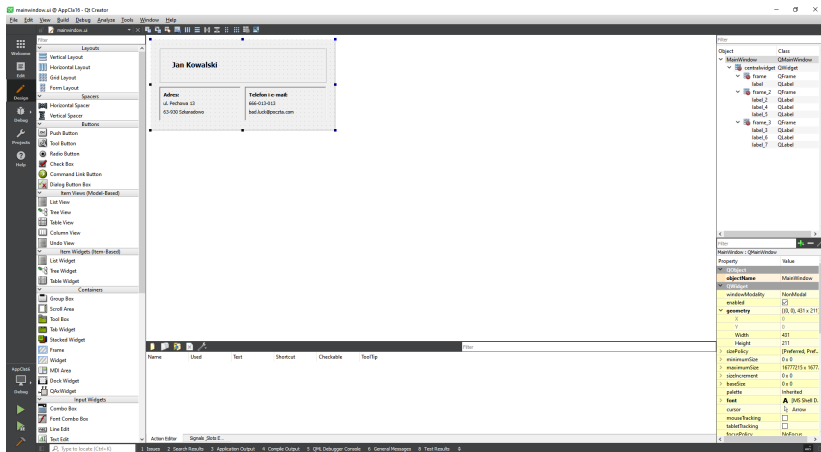
W skład Qt wchodzi wiele specjalistycznych narzędzi programistycznych. Są to m. in.:

- **moc** (*Meta Object Compiler*) – specjalny preprocesor, który na podstawie plików nagłówkowych (*.h) generuje dodatkowe pliki źródłowe (*.cpp),
- **uic** (*User Interface Compiler*) – kompilator plików *.ui zwykle generowanych za pośrednictwem programu **Qt Designer**,
- **qmake** – program do zarządzania procesem kompilacji, jego głównym zadaniem jest utworzenie, a później aktualizacja pliku **Makefile** na podstawie prostego opisu zawartego w definicji projektu (*.pro),
- **Qt Creator** – zintegrowane środowisko programistyczne (IDE).
- **Qt Designer** – aplikacja typu RAD pozwalająca na tworzenie warstwy wizualnej aplikacji, obecnie zintegrowana z QT Creator,
- **Qt Linguist** – aplikacja wspomagająca tłumaczenie programu na różne języki,
- **Qt Assistant** – aplikacja zawierająca rozbudowany system pomocy dla programistów (podpowiedzi, dokumentacja).

Qt Creator używa kompilatora **G++** na Linuksie i OS X (obecnie macOS) oraz **MinGW** na Windowsie. Obsługiwany jest także **Clang** oraz **Intel C++ Compiler**. Bibliotek Qt można również używać z Visual Studio.

Qt Creator nie zawiera **debuggera**. Posiada jedynie plug-in, który działa jako interfejs pomiędzy środowiskiem a natywnym debuggerem C++. Obsługiwane debugery to:

- GNU Debugger (GDB),
- Microsoft Console Debugger (CDB),
- LLVM debugger (LLDB),
- Wbudowany debugger JavaScript.

QT Designer udostępnia raczej ograniczoną liczbę komponentów, nastawiając się na możliwość dodawania własnych dostosowanych do konkretnych potrzeb.

Układ elementów na ekranie oraz ich projekt leksykalny zapisywany jest w pliku z rozszerzeniem `*.ui` (format jak XML).

Plik ten jest za pomocą specjalnego narzędzia (**uic**) transformowany na kod w języku C++ (`ui_*.h`), który tworzy układ okienka.

Oczywiście w środowiskach zintegrowanych cały proces jest zautomatyzowany.

Qt rozszerza C++ między innymi dzięki wykorzystaniu **makr** i **introspekcji**.

```
foreach(int value, intList)
{
    ...
}
```

```
QObject *button = new QPushButton;
button->metaObject()->className(); // QPushButton
```

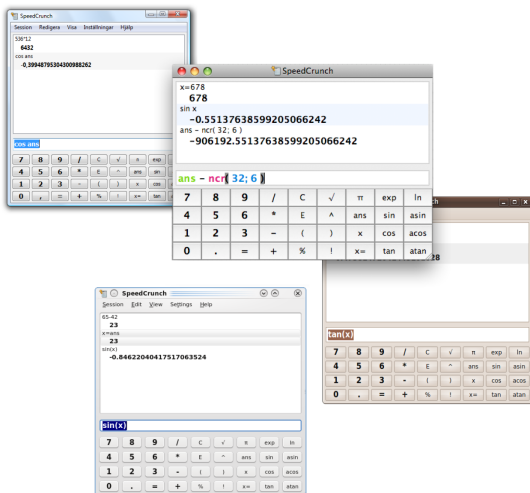
```
connect(button, SIGNAL(clicked()), QApplication::instance(),
        ↪ SLOT(close()));
```

Kod to **nadal zwykły C++**.

Dodatkowo Qt charakteryzuje się łatwym API, wysoką produktywnością i otwartością źródeł (w większości modułów).

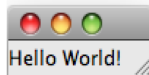
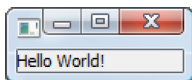

Aplikacje można pisać pod szereg stacjonarnych (Windows, macOS, Linux/Unix X11) oraz mobilnych i wbudowanych systemów operacyjnych (Android, Windows Phone, iOS, QNX).

Wieloplatformowe aplikacje budowanego na podstawie jednego kodu źródłowego.

Wygląd i sposób funkcjonowania jest natywny dla odpowiedniego środowiska, w którym są uruchamiane.

Gdzie Qt jest wykorzystywane?

Licencja Qt

LGPL (*Lesser General Public License*) – darmowa:

- aplikacja może być otwarcie źródłowa lub zamknięta,
- zmiany dokonane w bibliotece Qt muszą zostać dostarczone społeczności.

GPL (*General Public License*) – darmowa:

- aplikacja musi być otwarcie źródłowa,
- zmiany dokonane w bibliotece Qt muszą zostać dostarczone społeczności.

Commercial (komercyjna) – płatna:

- aplikacja może być zamknięta,
- nie trzeba przekazywać zmian dokonanych w bibliotece Qt społeczności.

Struktura aplikacji Qt (najprostszej)

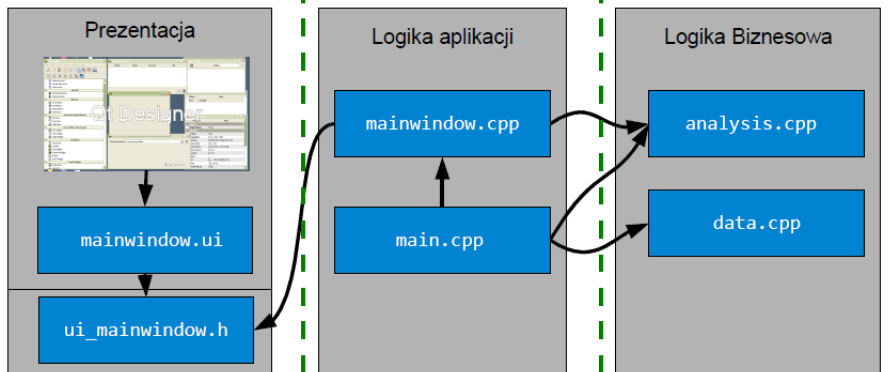
```
#include <QApplication>
#include <QLabel>

int main(int argc, char *argv[])
{
    QApplication myApp(argc, argv);

    QLabel myLabel("Hello World!");
    myLabel.show();

    return myApp.exec();
}
```

Architektura aplikacji Qt

Pasywny widok/prezentacja

Aktywna logika aplikacji, która zajmuje się nie tylko reakcją na komunikaty od użytkownika, ale także w odpowiedni sposób wyświetla dane na ekranie.

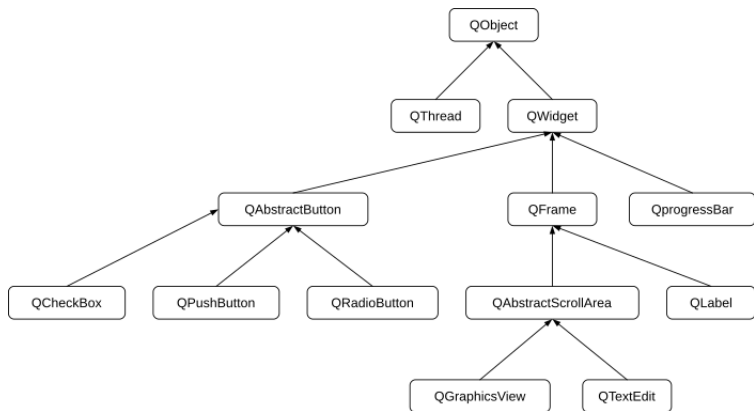
Całe szczęście! Niezależna od nikogo logika biznesowa, która musi udostępniać informacje o swoim stanie za pomocą odpowiedniego interfejsu.

QObject

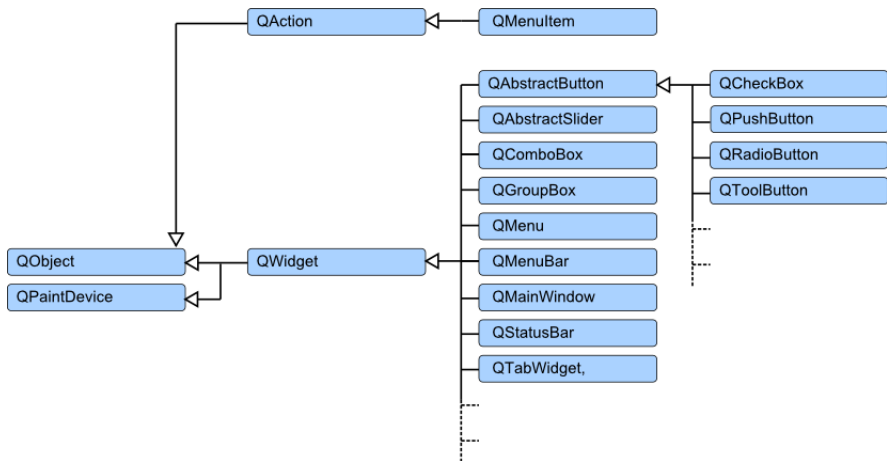
QObject jest klasą bazową dla bardzo wielu innych klas i widżetów Qt.

Klasa ta implementuje wiele mechanizmów, które stanowią podstawy biblioteki Qt:

- zdarzenia,
- sygnały,
- sloty,
- właściwości obiektów,
- mechanizmy zarządzania pamięcią.

`QObject` nie jest klasą bazową dla:

- klas, które muszą posiadać minimalny narzut obliczeniowy (np. realizujące podstawowe operacje graficzne),
- kontenerów danych (np.: `QString`, `QList`, `QChar`),
- klas, które mogą być kopiowane (ponieważ instancji klasy `QObject` nie można kopiować).

Każda instancja klasy `QObject` jest samodzielnym bytem. Zwykle posiada własną nazwę (`QObject::objectName`). Obiekt `QObject` ma określone miejsce w hierarchii innych instancji.

Meta dane

Biblioteka Qt posługuje się mechanizmem **introspekcji** (łac. *introspectio*, wglądanie do wnętrza).

Introspekcja jest to mechanizm pozwalający postrzegać funkcje i moduły znajdujące się w pamięci jako obiekty, a także pobierać o nich informacje, np. określać typ obiektu, budowę klasy obiektu.

Każdy obiekt klasy `QObject` posiada **metaobiekt** (*meta-object*) `QMetaObject` posiadający następujące informacje:

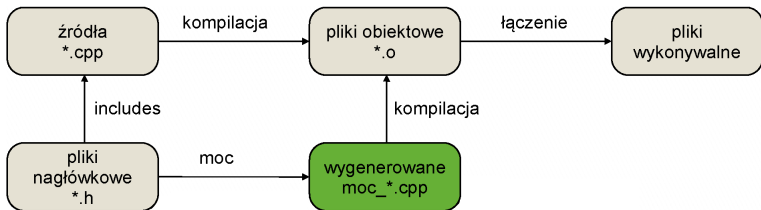
- nazwa klasy (`QObject::className`),
- dziedziczenie (`QObject::inherits`),
- właściwości, sygnały i sloty,
- informacje ogólne (`QObject::classInfo`).

Klasy mają wiedzę o sobie w czasie wykonywania programu.

Umożliwia to dynamiczne rzutowanie typów bez korzystania z mechanizmu **RTTI** (*run-time type information*).

```
if(object->inherits("QAbstractItemView"))
{
    QAbstractItemView *view = static_cast<QAbstractItemView*>(widget);
    view->...
}
```

Metadane są generowane podczas procesu kompilacji przez tzw. **kompilator metaobiektów** (*meta-object compiler, moc*).

Czego szuka moc?

```
class Counter : public QObject
{
    Q_OBJECT
    Q_CLASSINFO("author", "Wiktor Wektor")
    Q_PROPERTY(int value READ value WRITE setValue)

public:
    Counter(QObject *parent = 0);
    int value() const;

public slots:
    void setValue(const int);

signals:
    void valueChanged(int);

private:
    int m_value;
};
```

Klasa musi dziedziczyć z `QObject` i powinna zawierać makro `Q_OBJECT`.

Wartością makra `slots` jest **pusty ciąg znaków**, jest ono zatem obojętne dla kompilatora C++. Jednak jego wystąpienie jest niezbędne do prawidłowego działania kompilatora moc.

Wartością makra `signals` jest **słowo zarezerwowane języka C++** `protected`, co oznacza, że każdy sygnał jest chronioną metodą klasy.

Stąd sygnały objęte są wszystkimi ograniczeniami związanymi z chronionymi metodami klas i mogą być wywoływane tylko z poziomu danej klasy, jej potomków oraz klas zaprzyjaźnionych.

Kompilator metaobiektów analizuje treść deklaracji klasy i generuje dodatkowy plik C++ zawierający metody obsługujące metaobiekty. Domyślnie plik generowany przez moc kierowany jest na standardowe wyjście i ma nazwę z przedrostkiem `moc_*`.

Z kompilatora moc można korzystać także bezpośrednio z wiersza poleceń. Typowe wywołanie wygląda następująco:

```
| moc foo.h -o foo.cpp
```


Właściwości

Klasy dziedziczące po `QObject` powinny realizować właściwości przez metody akcesora i modyfikatora. Modyfikator często jest slotem.

```
class Counter : public QObject
{
    Q_OBJECT

    public:
        int value() const;

    public slots:
        void setValue(const int);
        ...
};
```

Zwykle modyfikator zwraca typ `void` i posiada jeden argument. Akcesor zwraca wartość i nie ma argumentów.

Konwencja nazewnictwa: `value` (akcesor), `setValue` (modyfikator). Dla zmiennych logicznych odpowiednio: `isEnabled`, `setEnabled`.

Dostęp do właściwości powinien być hermetyzowany.

```
class Counter : public QObject
{
    ...
public slots:
    void setValue(const int);

signals:
    void valueChanged(int);

private:
    int m_value;
};
```

Można sprawdzić poprawność wartości.

```
void Counter::setValue(const int newValue)
{
    if(!checkValue(newValue))
    {
        ...
        return;
    }
    if(m_value != newValue)
    {
        m_value = newValue;
    }
}
```

Można reagować na zmiany (aktualizując elementy zależne od wartości danego atrybutu).

```
void Counter::setValue(const int newValue)
{
    ...
    if(m_value != newValue)
    {
        m_value = newValue;
        updateValue();
    }
}
```

Dlaczego używać akcesorów?

```
int Counter::value() const
{
    return m_value;
}
```

Akcesory pozwalają na odpowiednią separację użytych struktur danych.

```
QSize size() const
{
    return m_size;
}
```

```
int width() const
{
    return m_size.width();
}
```

Właściwości można eksportować przez warstwę metadanych. Służy do tego makro `Q_PROPERTY`.

```
Q_PROPERTY(type name
    (READ getFunction [WRITE setFunction] |
    MEMBER memberName [(READ getFunction | WRITE setFunction)])
    [RESET resetFunction]
    [NOTIFY notifySignal]
    [REVISION int]
    [DESIGNABLE bool]
    [SCRIPTABLE bool]
    [STORED bool]
    [USER bool]
    [CONSTANT]
    [FINAL]
    [REQUIRED])
```

Tworzenie właściwości.

```
class Counter : public QObject
{
    Q_OBJECT
    Q_PROPERTY(int value READ value WRITE setValue)

public:
    Counter(QObject *parent = 0);
    int value() const;
    void setValue(const int);

private:
    int m_value;
};
```

Konstruktor, metody akcesora i modyfikatora.

```
Counter::Counter(QObject *parent)
: QObject(parent)
{
    m_value = 0;
}
```

```
int Counter::value() const
{
    return m_value;
}
```

```
void Counter::setValue(const int newValue)
{
    m_value = newValue;
}
```


Wykorzystanie właściwości

Za pomocą metod obiektu (bezpośrednio).

```
int myCounterValue = myCounter ->value();
```

```
myCounter ->setValue(69);
```

Dostęp przez warstwę metadanych.

```
int myCounterValue = myCounter ->property("value").toInt();
```

```
myCounter ->setProperty("value", 69);
```

Odpytywanie o właściwości w czasie wykonania.

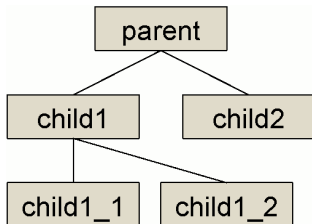
```
QObject *object = ...  
  
const QMetaObject *metaobject = object->metaObject();  
int count = metaobject->propertyCount();  
  
for(int i = 0; i < count; ++i)  
{  
    QMetaProperty metaproperty = metaobject->property(i);  
    const char *name = metaproperty.name();  
    ...  
}
```

Zarządzanie pamięcią

Obiekty `QObject` mogą posiadać klasy bazowe (rodziców) i klasy potomne (dzieci).

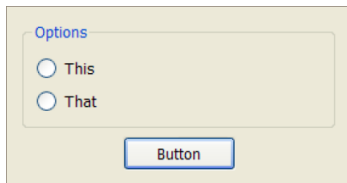
Usuwany **obiekt bazowy** usuwa wszystkie **obiekty potomne**.

```
QObject *parent = new QObject();  
QObject *child1 = new QObject(parent);  
QObject *child2 = new QObject(parent);  
QObject *child1_1 = new QObject(child1);  
QObject *child1_2 = new QObject(child1);  
  
delete parent;
```


Te same zasady dotyczą obiektów dziedziczących z `QObject`.

```
QDialog *parent = new QDialog();  
QGroupBox *box = new QGroupBox(parent);  
QPushButton *button = new QPushButton(parent);  
QRadioButton *option1 = new QRadioButton(box);  
QRadioButton *option2 = new QRadioButton(box);  
  
delete parent;
```


Wskaźnika `this` można użyć jako odwołanie do rodzica.

W C++ `this` odnosi się w niestaticznych metodach klasy do obiektu na rzecz którego dana metoda została wywołana (poniżej przykładowy konstruktor klasy `Dialog`).

```
Dialog::Dialog(QWidget *parent)
: QDialog(parent)
{
    QGroupBox *box = new QGroupBox(this);
    QPushButton *button = new QPushButton(this);
    QRadioButton *option1 = new QRadioButton(box);
    QRadioButton *option2 = new QRadioButton(box);
}
```

Jeśli zaalokujemy rodzica na **stosie**, to zostanie on automatycznie usunięty (zmienna automatyczna) wraz z swoimi potomkami.

```
void showDialog()
{
    Dialog myDialog;

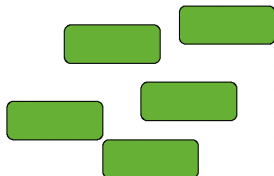
    if(myDialog.exec() == QDialog::Accepted)
    {
        ...
    }
} // myDialog jest w tym momencie usuwany
```

- Używając słowa kluczowego `new` pamięć alokowana jest na **stercie**.
- Obiekty alokowane na stercie żyją tak długo jak są potrzebne.
- Odpowiedni obszar sterty musi być zwolniony za pomocą `delete` żeby zapobiec wyciekom pamięci.

`new`

Tworzenie

Usuwanie

`delete`

- Zmienne lokalne alokowane są na **stosie**.
- Zmienne alokowane na stosie są automatycznie usuwane gdy utracą *widoczność*.
- Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku obiektów.

```
{ int a
```


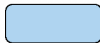
Tworzenie

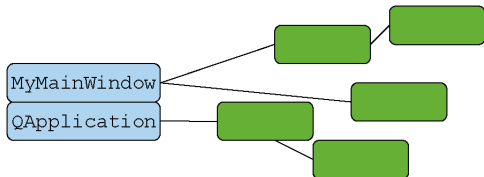
Usuwanie

```
}
```


By zrealizować automatyczne zarządzanie pamięcią, wystarczy by węzły **rodziców** były alokowane na **stosie**.


```
int main(int argc, char *argv[])
{
    QApplication a(argc, argv);

    MainWindow w;
    w.show();

    return a.exec();
}
```

```
MainWindow::MainWindow(QWidget
    ↪ *parent)
: QMainWindow(parent)
{
    QGroupBox *box = new
        ↪ QGroupBox(this);
    QPushButton *button = new
        ↪ QPushButton(this);
    QRadioButton *option1 = new
        ↪ QRadioButton(box);
    ...
}
```

Konstruktory

Większość klas pochodnych od `QObject` pozwala na ustawienie rodzica z domyślną wartością `0` (`null`).

```
Counter(QObject *parent = 0);
```

```
Counter::Counter(QObject *parent): QObject(parent)
```

Rodzicem `QWidget` jest inny obiekt takiego typu.

W przypadku obiektów większości kontrolki zwykle dostępnych jest wiele różnych konstruktorów (w tym jeden pozwalający zdefiniować wyłącznie rodzica).

```
QPushButton(QWidget *parent=0);
QPushButton(const QString &text, QWidget *parent=0);
QPushButton(const QIcon &icon, const QString &text, QWidget
    ↪ *parent=0);
```

- 1 Informacje ogólne
- 2 Przetwarzanie tablic znaków i łańcuchów znaków
- 3 Obsługa wywołania parametrycznego
- 4 Graficzny interfejs użytkownika
- 5 Podstawy Windows API
- 6 Qt wprowadzenie
- 7 Sygnały i sloty**
- 8 Kontrolki i szablony
- 9 Qt Designer
- 10 Wiele okien
- 11 Typy i kolekcje
- 12 Obsługa plików

Sygnały i sloty

Mechanizm **sygnałów** i **slotów** pełni kluczową rolę w bibliotece Qt, a także odróżnia ją od innych podobnych frameworków, które najczęściej wykorzystują funkcje wywoływane zwrotnie (*callback function*).

Ceną prostoty stosowania sygnałów i slotów jest niewielkie rozszerzenie składni oraz konieczność użycia niestandardowych narzędzi.

Sygnałem (*signal*) w bibliotece Qt nazywamy taką metodę klasy, która uruchamiana jest w wyniku wystąpienia określonego zdarzenia w trakcie działania programu.

Przykładem takiego zdarzenia jest przyciśnięcie przycisku (`QPushButton`), które powoduje wyemitowanie sygnału `clicked()`.

Slotem (*slot*) jest także metodą klasy, która jest wywoływana wtedy, gdy zostanie wyemitowany połączony z tym slotem sygnał.

Pojedynczy sygnał może być podłączony do dowolnej ilości slotów. Analogicznie wiele sygnałów może być podłączonych do jednego slotu.

Połączenie sygnału z gniazdem tworzy statyczna metoda `QObject::connect()`.

Sygnały i sloty mogą być definiowane wyłącznie w klasach dziedziczących pośrednio lub bezpośrednio po klasie `QObject`. Każdy obiekt dziedziczący po klasie `QObject` posiada metaobiekt klasy `QMetaObject`.

Metaobiekty przechowują informacje na tematy klasy, które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania mechanizmu sygnałów i slotów. Są to między innymi nazwa klasy oraz lista sygnałów i slotów zdefiniowanych w tej klasie.

Metaobiekt zwracany jest przez metodę `QObject::metaObject()`, przy czym wszystkie instancje danej klasy zwracają ten sam obiekt, więc ilość zużywanego pamięci zależy tylko od liczby klas.

Definicje slotów standardowo umieszcza się w publicznej części klasy, a po słowie zarezerwowanym `public` musi wystąpić makro `slots`.

Metodę reprezentującą slot implementujemy w tradycyjny sposób. Nie ma także żadnych przeszkód, aby tak zdefiniowane metody wywoływać bez pośrednictwa mechanizmu sygnałów i slotów.

Wartością makra `slots` jest pusty ciąg znaków, jest więc ono obojętne dla kompilatora C++.

Definicje sygnałów umieszcza się w sekcji `signals` klasy.

Dodatkowym ograniczeniem jest to, że metoda będąca sygnałem nie może zwracać żadnej wartości. Metody reprezentującej sygnał, w przeciwieństwie do gniazd, nie implementujemy. Implementacje sygnałów zostaną wygenerowane przez kompilator `moc`.

Wartością makra `signals` jest słowo zarezerwowane `protected`.

Z sygnałami związane jest jeszcze jedno makro, czyli `emit`. Jest ono używane przy wywołaniu metody-sygnału.

Oznacza to, że mamy do czynienia z wywołaniem sygnału, a implementacja metody zostanie wygenerowana przez kompilator **moc**.

Wartością makra `emit` jest pusty ciąg znaków.

Okno z przyciskiem Primo Secondo Terzo

Sygnały i sloty – okno z przyciskiem zamykania ver. 1

- Wykorzystanie *slotu* jako *funkcji przypisanej do sygnału* – rozwiązane analogicznie do procedury obsługi zdarzenia (VS)

The image illustrates the process of connecting a signal to a slot in Qt. It shows three main components:

- Qt Designer:** A window titled "Wpisz tutaj" containing a button labeled "Q". A context menu is open over the button, with the "Przejdź do slotu..." option highlighted.
- Przejdź do slotu dialog:** A dialog box titled "Przejdź do slotu" with a list of signals. The "clicked()" signal is selected. The list includes:

clicked()	QAbstractButton
clicked(bool)	QAbstractButton
pressed()	QAbstractButton
released()	QAbstractButton
toggled(bool)	QAbstractButton
destroyed()	QObject
- Code Editor:** The C++ code for `MainWindow` is shown. The `on_pushButton_clicked()` slot is implemented as follows:

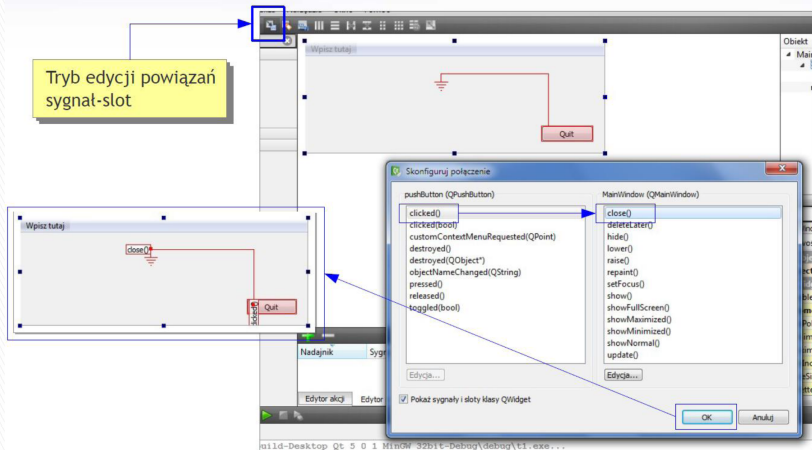
```

11  MainWindow::~MainWindow()
12  {
13      delete ui;
14  }
15
16
17  void MainWindow::on_pushButton_clicked()
18  {
19      close();
20  }
21
22
23  class MainWindow :
24  {
25      Q_OBJECT
26
27  public:
28      explicit MainWindow(QWidget *parent = 0);
29      ~MainWindow();
30
31  private slots:
32      void on_pushButton_clicked();
33
34  private:
      
```

Red arrows indicate the flow of information: from the "Przejdź do slotu..." menu item to the dialog, from the selected "clicked()" signal to the `on_pushButton_clicked()` slot in the code, and from the slot implementation back to the code editor.

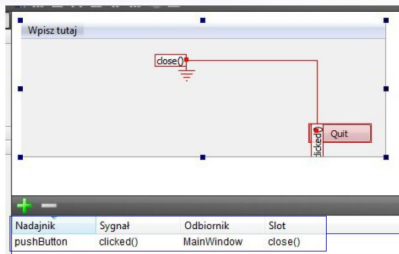
Sygnały i sloty – okno z przyciskiem zamykania ver. 2

- Wykorzystanie powiązania *sygnał-slot* — rozwiązane z wykorzystaniem QtDesigner'a.

Sygnały i sloty – okno z przyciskiem zamykania ver. 2

- Informacje o powiązaniu *sygnał-slot* zapisywane są do pliku definicji okna głównego *mainwindow.ui*.


```

mainwindow.ui*
8   </rect>
9   </property>
0   </widget>
1   </widget>
2   <layoutdefault spacing="6" margin="11"/>
3   <resources/>
4   <connections>
5   <connection>
6     <sender>pushButton</sender>
7     <signal>clicked()</signal>
8     <receiver>MainWindow</receiver>
9     <slot>close()</slot>
0   </connection>
1   <hints>
2     <hint type="sourcelabel">
3       <x>350</x>
4       <y>130</y>
5     </hint>
6     <hint type="destinationlabel">
7       <x>196</x>
8       <y>46</y>
9     </hint>
0   </hints>
  </connection>
  
```

Sygnały i sloty – okno z przyciskiem zamykania ver. 3

- ▶ Wykorzystanie powiązania *sygnał-slot* — wykorzystaniem makra *connect* w kodzie programu.

```
#include "mainwindow.h"
#include "ui_mainwindow.h"

MainWindow::MainWindow(QWidget *parent) :
    QMainWindow(parent),
    ui(new Ui::MainWindow)
{
    ui->setupUi(this);
    connect(ui->pushButton, SIGNAL(clicked()), this, SLOT(close()));
}

MainWindow::~MainWindow()
{
    delete ui;
}
```

Sygnały i sloty a wywołania zwrotne (callbacks)

- Wywołanie zwrotne to wskaźnik do funkcji, która jest wywoływana kiedy nastąpi dane zdarzenie. Każda funkcja może być przyporządkowana do wywołania zwrotnego.
  - Brak bezpieczeństwa typów (type-safety)
  - Zawsze działa jako bezpośrednie wywołanie.
- Mechanizm slotów i sygnałów jest bardziej dynamiczny:
  - Bardziej ogólny mechanizm
  - Dokonywane jest sprawdzenie typów
  - Łatwiejsza implementacja wielowątkowości

Tworzenie połączenia

QObject*

```
QObject::connect( src, SIGNAL( signature ), dest, SLOT( signature ) );
```

<function name> (<arg type>...)

Sygatura składa się z nazwy funkcji i typów argumentów. Nazwy zmiennych bądź ich wartości nie są dozwolone.

setTitle(QString text)
setValue(42)

setItem(ItemClass)

clicked()
toggled(bool)
setText(QString)
textChanged(QString)
rangeChanged(int,int)

Tworzenie połączenia

- Qt może ignorować argumenty, ale nie może ich tworzyć z niczego

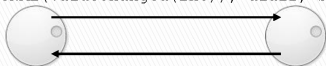
Sygnal		Slot
rangeChanged(int, int)	—————	setRange(int, int)
rangeChanged(int, int)	—————	setValue(int)
rangeChanged(int, int)	—————	updateDialog()
valueChanged(int)	~~—————~~	setRange(int, int)
valueChanged(int)	—————	setValue(int)
valueChanged(int)	—————	updateDialog()
textChanged(QString)	~~—————~~	setValue(int)
clicked()	~~—————~~	setValue(int)
clicked()	—————	updateDialog()

Synchronizowanie wartości

- Połączenie dwustronne

```
connect(dial1, SIGNAL(valueChanged(int)), dial2, SLOT(setValue(int)));
```



```
connect(dial2, SIGNAL(valueChanged(int)), dial1, SLOT(setValue(int)));
```

- Stop pętli nieskończonej – sygnał nie jest emitowany, jeżeli nie nastąpiła zmiana wartości

```
void QDial::setValue(int v)
{
    if(v==m_value)
        return;
    ...
}
```

Nie należy o tym zapominać!

Własne sloty i sygnały

Jaki sygnał wysłać
jak się zmieni?

```
class AngleObject : public QObject
{
    Q_OBJECT
    Q_PROPERTY(qreal angle READ angle WRITE setAngle NOTIFY angleChanged)

public:
    AngleObject(qreal angle, QObject *parent = 0);
    qreal angle() const;

public slots:
    void setAngle(qreal);

signals:
    void angleChanged(qreal);

private:
    qreal m_angle;
};
```

Modyfikatory to
często sloty.

Sygnały to
często akcesory

Implementacja modyfikatora

```
void AngleObject::setAngle(qreal angle)
{
    if(m_angle == angle)
        return;

    m_angle = angle;
    emit angleChanged(m_angle);
}
```

Zabezpieczenie przez
pętlą nieskończoną.
Nie należy zapomnieć!

Uaktualnij stan i wyślij
odpowiedni sygnał

Sygnały najczęściej definiowane są
w sekcji chronionej (protected)
dlatego można je wysyłać z klas
potomnych

Dodatek: Przesyłanie wartości

- Często istnieje potrzeba przekazania wartości w instrukcji connect

```
connect(key, SIGNAL(clicked()), this, SLOT(keyPressed(1)));
```

- Przykładowo implementując klawiaturę:

- Nie jest to prawidłowy zapis

Dodatek: Przesyłanie wartości

- Rozwiązanie #1: wiele slotów

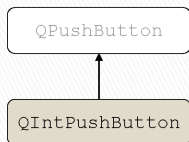

connections →

```
{  
    ...  
  
    public slots:  
        void key1Pressed();  
        void key2Pressed();  
        void key3Pressed();  
        void key4Pressed();  
        void key5Pressed();  
        void key6Pressed();  
        void key7Pressed();  
        void key8Pressed();  
        void key9Pressed();  
        void key0Pressed();  
  
    ...  
}
```

Dodatek: Przesyłanie wartości

- Rozwiązanie #2: własna implementacja przycisku


```

{
    ...
signals:
    void clicked(int);
    ...
}
  
```

```

{
    QIntPushButton *b;

    b=new QIntPushButton(1);
    connect(b, SIGNAL(clicked(int)),
            this, SLOT(keyPressed(int)));

    b=new QIntPushButton(2);
    connect(b, SIGNAL(clicked(int)),
            this, SLOT(keyPressed(int)));

    b=new QIntPushButton(3);
    connect(b, SIGNAL(clicked(int)),
            this, SLOT(keyPressed(int)));

    ...
}
  
```

Ocena rozwiązań

- #1: wiele slotów
  - Wiele slotów zawierających niemalże ten sam kod
  - Kod trudny w utrzymaniu
  - Trudne rozszerzenie funkcjonalności (ciągłe nowy slot)
- #2: własna implementacja przycisku
  - Nowa wyspecjalizowana klasa
  - Trudne rozszerzenie funkcjonalności

Mapowanie sygnałów

- Klasa `QSignalMapper` rozwiązuje ten problem
  - Przyporządkuje wartość do każdego emitera
  - Jest warstwą pośredniczącą

```

{
    QSignalMapper *m = new QSignalMapper(this);
    QPushButton *b;

    b=new QPushButton("1");
    connect(b, SIGNAL(clicked()),
            m, SLOT(map()));
    m->setMapping(b, 1);

    ...

    connect(m, SIGNAL(mapped(int)), this, SLOT(keyPressed(int)));
}

```

Stwórz
QSignalMapper

Połącz przyciski do warstwy
pośredniczącej

Przyporządkuj
emiterowi wartość

Połącz
pośrednika
do slotu

Mapowanie sygnałów

- Każdy przycisk ma przyporządkowaną wartość liczbową

- Warstwa pośrednicząca (QSignalMapper) emituje sygnał `mapped(int)`, który przekazuje przyporządkowaną danemu przyciskowi wartość.

- 1 Informacje ogólne
- 2 Przetwarzanie tablic znaków i łańcuchów znaków
- 3 Obsługa wywołania parametrycznego
- 4 Graficzny interfejs użytkownika
- 5 Podstawy Windows API
- 6 Qt wprowadzenie
- 7 Sygnały i sloty
- 8 Kontrolki i szablony**
- 9 Qt Designer
- 10 Wiele okien
- 11 Typy i kolekcje
- 12 Obsługa plików

Komponenty interfejsu użytkownika

- Interfejs użytkownika składa się z pojedynczych widgetów

- 46 widgetów dostępnych jest z poziomu QtDesigner.
- 59+ bezpośrednio dziedziczy z `QWidget`

Widget w widżecie

- Widżety tworzą hierarchie

- Kontenery pozwalają uporządkować warstwę wizualną...
- ...ale również mogą dostarczać pewne funkcjonalności (np.. `QRadioButton`)

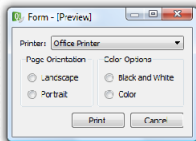
Czym jest widget?

- Zajmuje prostokątny obszar ekranu
- Odbiera zdarzenia z urządzeń wejściowych
- Emituje sygnały dla "znaczących" zmian

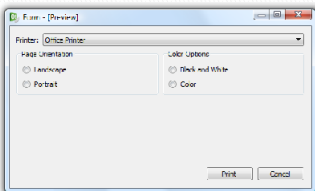
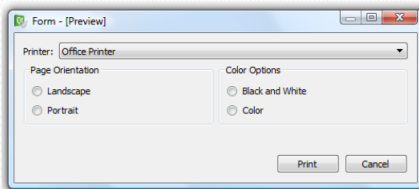
Wszystkie widgety:

- Są zorganizowane w określoną hierarchię.
- Mogą zawierać inne widgety w sobie

Przykładowe okno dialogowe

- Rozmieszczenie widgetów kontrolują szablony – by interfejs użytkownika był elastyczny

Dlaczego elastyczność jest dobra?

- Umożliwia widgetom dostosowanie się do treści

```
\home\john\Documents\Work\Project
/home\john\Documents\Work\Project
/home\john\Documents\Work\Project
/home\john\Documents\Work\Project
```

```
\home\john\Documents\Work\Projects\Base
/home\john\Documents\Work\Projects\Brainstorming
/home\john\Documents\Work\Projects\Design
/home\john\Documents\Work\Projects\Hardware
```

- Umożliwia widgetom dostosowanie się do tłumaczenia

News

Nyheter

Nyheter

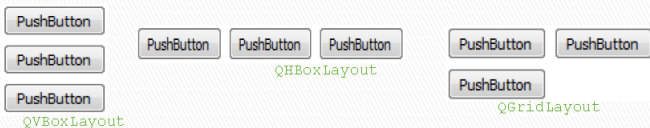
- Umożliwia dostosowanie się do preferencji użytkownika

News

Szablony

- Istnieje wiele różnych szablonów

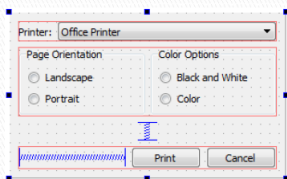
- Widżety walczą ze sobą o pozycję i rozmiar
- Spacer może zostać zastosowany do wypełnienia pustki i rozciągania

Przykładowe okno dialogowe

- Okna dialogowe zbudowane są z wielu warstw szablonów i widgetów

Szablony nie są rodzicami dla widgetów którymi zarządzają.

Object	Class
Form	QWidget
horizontalLayout	QHBoxLayout
label	QLabel
printerBox	QComboBox
horizontalLayout_2	QHBoxLayout
cancelButton	QPushButton
horizontalSpacer	Spacer
printButton	QPushButton
horizontalLayout_3	QHBoxLayout
groupBox	QGroupBox
landscapeButton	QRadioButton
portraitButton	QRadioButton
groupBox_2	QGroupBox
bwButton	QRadioButton
colorButton	QRadioButton
verticalSpacer	Spacer

Przykładowe okno dialogowe

```
QVBoxLayout *outerLayout = new QVBoxLayout(this);
```

```
QHBoxLayout *topLayout = new QHBoxLayout();
topLayout->addWidget(new QLabel("Printer:"));
topLayout->addWidget(new QComboBox());
outerLayout->addLayout(topLayout);
```



```
QHBoxLayout *groupLayout = new QHBoxLayout();
```

```
...
```

```
outerLayout->addLayout(groupLayout);
```


Page Orientation

Landscape

Portrait

Color Options

Black and White

Color

```
outerLayout->addSpacerItem(new QSpacerItem(...));
```

```
QHBoxLayout *buttonLayout = new QHBoxLayout();
buttonLayout->addSpacerItem(new QSpacerItem(...));
buttonLayout->addWidget(new QPushButton("Print"));
buttonLayout->addWidget(new
QPushButton("Cancel"));
outerLayout->
addLayout(buttonLayout);
```


Print

Cancel

Przykładowe okno dialogowe

```
QVBoxLayout *outerLayout = new QVBoxLayout(this);
```

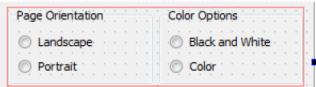
```
QHBoxLayout *topLayout = new QHBoxLayout();
topLayout->addWidget(new QLabel("Printer:"));
topLayout->addWidget(c=new QComboBox());
outerLayout->addLayout(topLayout);
```



```
QHBoxLayout *groupLayout = new QHBoxLayout();
```

```
...
```

```
outerLayout->addLayout(groupLayout);
```



```
outerLayout->addSpacerItem(new QSpacerItem(...));
```

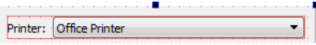
```
QHBoxLayout *buttonLayout = new QHBoxLayout();
buttonLayout->addSpacerItem(new QSpacerItem(...));
buttonLayout->addWidget(new QPushButton("Print"));
buttonLayout->addWidget(new QPushButton("Cancel"));
outerLayout->addLayout(buttonLayout);
```


Przykładowe okno dialogowe

```
QVBoxLayout *outerLayout = new QVBoxLayout(this);
```

```
QHBoxLayout *topLayout = new QHBoxLayout();
topLayout->addWidget(new QLabel("Printer:"));
topLayout->addWidget(c=new QComboBox());
outerLayout->addLayout(topLayout);
```



```
QHBoxLayout *groupLayout = new QHBoxLayout();
```

```
...
```

```
outerLayout->addLayout(groupLayout);
```



```
outerLayout->addSpacerItem(new QSpacerItem(...));
```


```
QHBoxLayout *buttonLayout = new QHBoxLayout();
buttonLayout->addSpacerItem(new QSpacerItem(...));
buttonLayout->addWidget(new QPushButton("Print"));
buttonLayout->addWidget(new QPushButton("Cancel"));
outerLayout->addLayout(buttonLayout);
```


Przykładowe okno dialogowe

```
QVBoxLayout *outerLayout = new QVBoxLayout(this);
```

```
QHBoxLayout *topLayout = new QHBoxLayout();
topLayout->addWidget(new QLabel("Printer:"));
topLayout->addWidget(c=new QComboBox());
outerLayout->addLayout(topLayout);
```



```
QHBoxLayout *groupLayout = new QHBoxLayout();
```

```
...
```



```
outerLayout->addLayout(groupLayout);
```

```
outerLayout->addSpacerItem(new QSpacerItem(...));
```

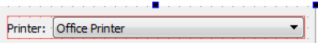
```
QHBoxLayout *buttonLayout = new QHBoxLayout();
buttonLayout->addSpacerItem(new QSpacerItem(...));
buttonLayout->addWidget(new QPushButton("Print"));
buttonLayout->addWidget(new QPushButton("Cancel"));
outerLayout->addLayout(buttonLayout);
```


Przykładowe okno dialogowe

```
QVBoxLayout *outerLayout = new QVBoxLayout(this);
```

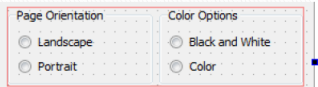
```
QHBoxLayout *topLayout = new QHBoxLayout();
topLayout->addWidget(new QLabel("Printer:"));
topLayout->addWidget(c=new QComboBox());
outerLayout->addLayout(topLayout);
```


Printer: Office Printer

```
QHBoxLayout *groupLayout = new QHBoxLayout();
```

```
...
```


Page Orientation   Color Options

Landscape   Black and White

Portrait   Color

```
outerLayout->addLayout(groupLayout);
```

```
outerLayout->addSpacerItem(new QSpacerItem(...));
```

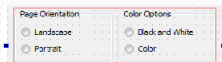
```
QHBoxLayout *buttonLayout = new QHBoxLayout();
buttonLayout->addSpacerItem(new QSpacerItem(...));
buttonLayout->addWidget(new QPushButton("Print"));
buttonLayout->addWidget(new QPushButton("Cancel"));
outerLayout->addLayout(buttonLayout);
```


Print   Cancel

Przykładowe okno dialogowe

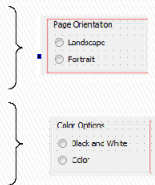
- Układ horyzontalny, zawiera dwa panele, mające układ wertykalny, zawierające pola jednokrotnego wyboru


```
QHBoxLayout *groupLayout = new QHBoxLayout();
```

```
QGroupBox *orientationGroup = new QGroupBox();
QVBoxLayout *orientationLayout = new QVBoxLayout(orientationGroup);
orientationLayout->addWidget(new QRadioButton("Landscape"));
orientationLayout->addWidget(new QRadioButton("Portrait"));
groupLayout->addWidget(orientationGroup);
```

```
QGroupBox *colorGroup = new QGroupBox();
QVBoxLayout *colorLayout = new QVBoxLayout(colorGroup);
colorLayout->addWidget(new QRadioButton("Black and White"));
colorLayout->addWidget(new QRadioButton("Color"));
groupLayout->addWidget(colorGroup);
```


Przykładowe okno dialogowe

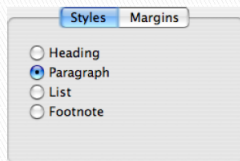
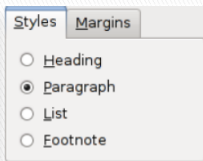
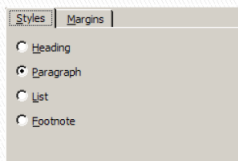
- Taki sam układ można uzyskać korzystając z QtDesigner

Object	Class
Form	QWidget
horizontalLayout	QHBoxLayout
label	QLabel
printerBox	QComboBox
horizontalLayout_2	QHBoxLayout
cancelButton	QPushButton
horizontalSpacer	Spacer
printButton	QPushButton
horizontalLayout_3	QHBoxLayout
groupBox	QGroupBox
landscapeButton	QRadioButton
portraitButton	QRadioButton
groupBox_2	QGroupBox
bwButton	QRadioButton
colorButton	QRadioButton
verticalSpacer	Spacer

Style dla różnych platform

- Widżety są renderowane przy użyciu określonego stylu (specyficznego dla danej platformy) by zapewnić natywny wygląd.

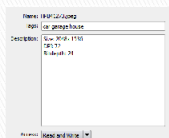

Problemy

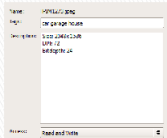
- Należy wziąć pod uwagę również inne rzeczy, projektując aplikację wieloplatformową, niż tylko zmiana stylu:
  - Układ okna
  - Umieszczenie przycisków okna dialogowego
  - Wygląd typowych okien dialogowych

Problemy

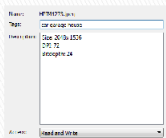
- Należy wziąć pod uwagę również inne rzeczy, projektując aplikację wieloplatformową, niż tylko zmiana stylu:
  - Układ okna
  - Umieszczenie przycisków okna dialogowego
  - Wygląd typowych okien dialogowych

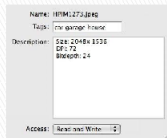
Plastique

ClearLooks

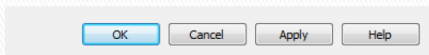
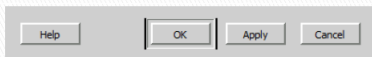
Windows

MacOS X

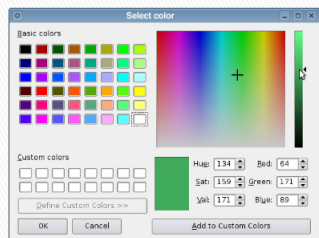
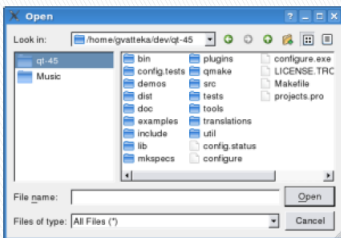
Problemy

- Należy wziąć pod uwagę również inne rzeczy, projektując aplikację wieloplatformową, niż tylko zmiana stylu:
  - Układ okna
  - Umieszczenie przycisków okna dialogowego
  - Wygląd typowych okien dialogowych

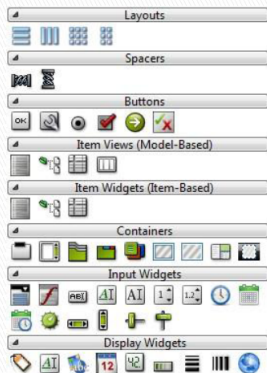
Problemy

- Należy wziąć pod uwagę również inne rzeczy, projektując aplikację wieloplatformową, niż tylko zmiana stylu:
  - Układ okna
  - Umieszczenie przycisków okna dialogowego
  - Wygląd typowych okien dialogowych

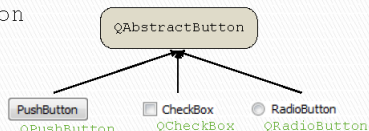
Standardowe widgety

- Qt zawiera liczne widgety, przydatne w typowych zastosowaniach programistycznych.
- Są one podzielone tematycznie w QtDesignerze.

Przyciski

- Wszystkie przyciski dziedziczą po klasie bazowej `QAbstractButton`

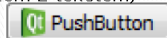

- Sygnaly

- `clicked()` – emitowany podczas kliknięcia.
- `toggled(bool)` – emitowany kiedy zmienia się zaznaczenie.

- Właściwości

- `checkable` – prawda, jeżeli przycisk można zaznaczyć. Można zmienić zachowanie standardowego przycisku `PushButton`.
- `checked` – prawda, jeżeli przycisk jest zaznaczony.
- `text` – napis na przycisku.
- `icon` – ikona przycisku (może być wyświetlana razem z tekstem)

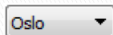
Listy

- `QListWidget` używany do wyświetlenia listy elementów.
- Dodawanie elementów
  - `addItem(QString)` – dodaje element na koniec listy
  - `insertItem(int row, QString)` – wstawia element pod zadaniem indeksem
- Zaznaczanie
  - `selectedItems` – zwraca listę elementów `QListWidgetItem`
- Sygnały
  - `itemSelectionChanged` – emitted when the selection is changed
- `QComboBox` shows a list with a single selection in a more compact format.

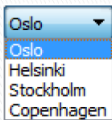
```
Oslo
Helsinki
Stockholm
Copenhagen
```

`QListWidget`


```
Oslo ▼
```

`QComboBox`

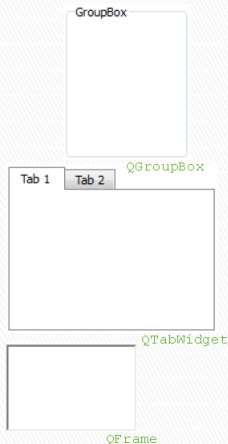
```
Oslo ▼
Oslo
Helsinki
Stockholm
Copenhagen
```


Kontenery

- Kontenery porządkują wizualną stronę interfejsu użytkownika
- Są to w większości elementy pasywne
- Zwykły `QWidget` może zostać użyty jako kontener
- QtDesigner: Umieść widżety w kontenerze i zastosuj szablon.
- Kod: Utwórz szablon dla kontenera i dodaj do niego komponenty

```
QGroupBox *box = new QGroupBox();
QVBoxLayout *layout = new QVBoxLayout(box);
layout->addWidget(...);
...
```

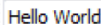

Komponenty do wprowadzania danych

- `QLineEdit` – jednowierszowe pole tekstowe
- Sygnały:
  - `textChanged(QString)` – emitowany gdy zmienia się tekst
  - `editingFinished()` – emitowany, gdy „opuszczamy” widget
  - `returnPressed()` – emitowany, gdy naciśnięto klawisz enter

- Właściwości

- `text` – tekst widgetu
- `maxLength` – maksymalna długość tekstu (w znakach)
- `readOnly` – pole tylko do odczytu (kopiowanie nadal możliwe)

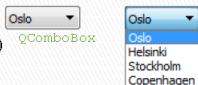
`QLineEdit`

Komponenty do wprowadzania danych

- Używaj `QTextEdit` lub `QPlainTextEdit` dla dużej ilości tekstu (wiele wierszy)
- Sygnały
  - `textChanged()` – emitowany, gdy zmienia się tekst
- Właściwości
  - `plainText` – tekst niesformatowany
  - `html` – tekst sformatowany (ze znacznikami html)
  - `readOnly` – pole tylko do odczytu

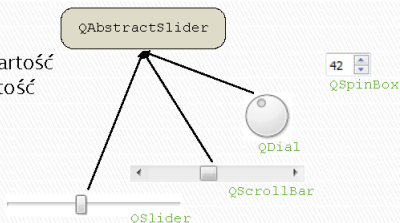

- `QComboBox` – można edytować zawartość (właściwość `editable`)
- Sygnały
  - `editTextChanged(QString)` – emitowany podczas zmiany tekstu
- Właściwości
  - `currentText` – aktualnie wybrany tekst
  - `currentIndex` – indeks wybranego elementu (od zera)

Komponenty do wprowadzania danych

- Spory wybór komponentów do wprowadzania danych całkowitych
- Podobny wybór jest dla danych rzeczywistych, czasu i daty
- Sygnały:
  - `valueChanged(int)` – emitowane, gdy zmienia się wartość
- Właściwości:
  - `value` – aktualna wartość
  - `maximum` – maksymalna wartość
  - `minimum` – minimalna wartość

Komponenty do wyświetlania danych

- `QLabel` wyświetla tekst lub obrazek
- Właściwości:
  - `text` – tekst dla komponentu
  - `pixmap` – obraz do wyświetlenia
- `QLCDNumber` dedykowany do wyświetlenie danych całkowitych
- Właściwości:
  - `intValue` – prezentowana wartość (ustawiana za pomocą `display(int)`)

HelloWorld
QLabel

QLabel

QLCDNumber

Wspólne właściwości widgetów

- Wszystkie widgety posiadają zestaw wspólnych właściwości, ponieważ dziedziczą z klasy bazowej `QWidget`

- `enabled` - czy komponent jest aktywny

 A standard grey QPushButton widget that is enabled and visible.

 A QPushButton widget that is disabled, appearing lighter and less interactive.

- `visible` - czy jest widoczny (ustawiane za pomocą metod `show()` oraz `hide()`)

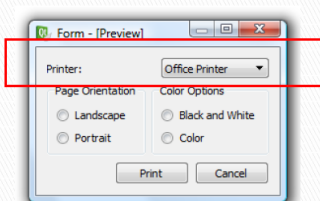

 A standard grey QPushButton widget that is visible.

- Oczywiście, te właściwości mają wpływ również na komponenty potomne.

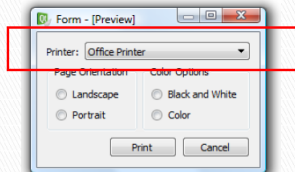
Nordic Capitals

- Oslo
- Helsinki
- Stockholm
- Copenhagen

Polityka rozmiaru


```
printerList->setSizePolicy(QSizePolicy::Expanding, QSizePolicy::Fixed)
```


Polityka rozmiaru

- Ustawienia wielkości widgetu są łączone z polityką rozmiaru w następujący sposób:
  - `Fixed` – zajmij tyle miejsca ile określono (w polu `sizeHint`)
  - `Minimum` – określa najmniejszy możliwy rozmiar
  - `Maximum` – określa maksymalny możliwy rozmiar
  - `Preferred` – dany rozmiar widgetu jest preferowany, ale
    - nie jest to wymagane
  - `Expanding` – podobnie jak `preferred`, ale z nastawieniem na rozszerzanie
  - `MinimumExpanding` – jak dla `minimum`, ale z nastawieniem na rozszerzanie
  - `Ignored` – widget dostaje tyle przestrzeni, ile to tylko możliwe

Polityka rozmiaru

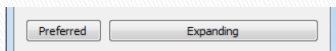
- *Co w przypadku zmiany obszaru roboczego?*
  - `Fixed` – rozmiar komponentu nie zmienia się
  - `Minimum` – może być większy (ale nie mniejszy niż ustalona wartość)
  - `Maximum` – może się zmniejszyć (ale nie może być większy niż ustalona wartość)
  - `Preferred` – może się zarówno **zmniejszyć jak i zwiększyć** (*ale najlepiej, jak utrzyma zadany rozmiar*)
  - `Expanding` – może się zarówno **zmniejszyć jak i zwiększyć**, chce się **zwiększyć**
  - `MinimumExpanding` – może się **zwiększyć**, *chce się rozszerzać*
  - `Ignored` – może się **zwiększyć lub zmniejszyć**

Co się stanie jeśli?

- Dwa komponenty w polityce preferred ustawimy obok siebie?

- Jeden preferred, jeden expanding

- Dwa expanding obok siebie

- Gdy nie ma wystarczająco dużo miejsca (fixed)

Jeszcze trochę o rozmiarach

- Rozmiary mogą być ponadto kontrolowane, ustalając najmniejszy i największy możliwy rozmiar.
- `maximumSize` - **największy rozmiar**
- `minimumSize` - **najmniejszy rozmiar**

```
ui->pushButton->setMinimumSize(100, 150);  
ui->pushButton->setMaximumHeight(250);
```

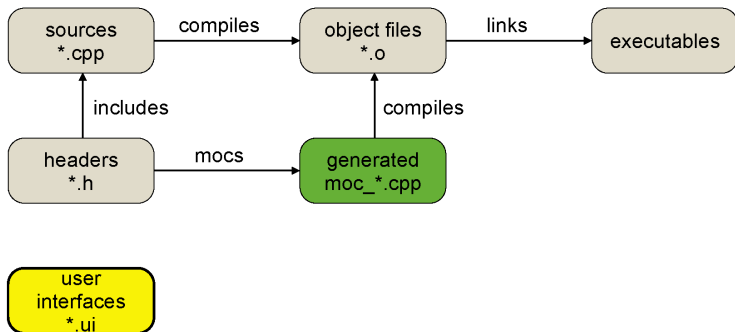
- 1 Informacje ogólne
- 2 Przetwarzanie tablic znaków i łańcuchów znaków
- 3 Obsługa wywołania parametrycznego
- 4 Graficzny interfejs użytkownika
- 5 Podstawy Windows API
- 6 Qt wprowadzenie
- 7 Sygnały i sloty
- 8 Kontrolki i szablony
- 9 Qt Designer**
- 10 Wiele okien
- 11 Typy i kolekcje
- 12 Obsługa plików

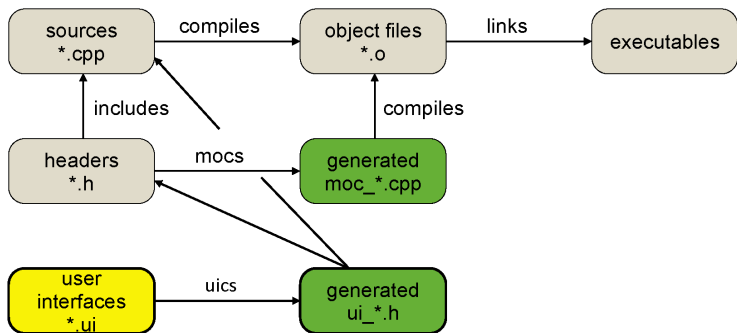
Qt Designer

Narzędzie **Qt Designer** pierwotnie było niezależnym narzędziem, natomiast obecnie jest ono częścią środowiska **Qt Creator**.

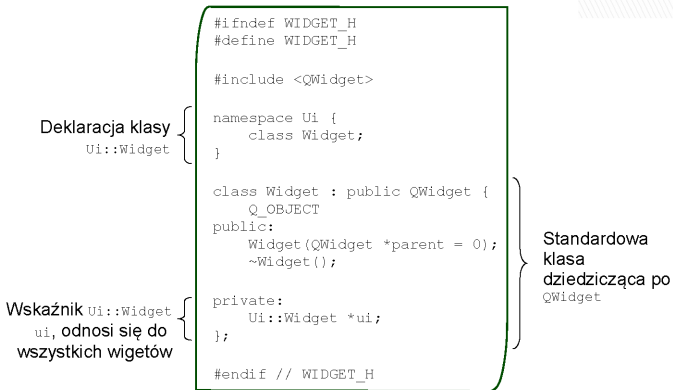
Qt Designer posiada graficzny edytor okien (formularzy). Umożliwia dodawanie komponentów metodą przeciągnij i upuść.

Podczas pracy pozwala na korzystanie z szablonów i tworzenie powiązań.

Kod programu

Wywołuje `setupUi`,
która tworzy
komponenty
należące do danego
rodzica (`this`)

```
#include "widget.h"  
#include "ui_widget.h"
```

```
Widget::Widget(QWidget *parent) :  
    QWidget(parent),  
    ui(new Ui::Widget)  
{  
    ui->setupUi(this);  
}
```

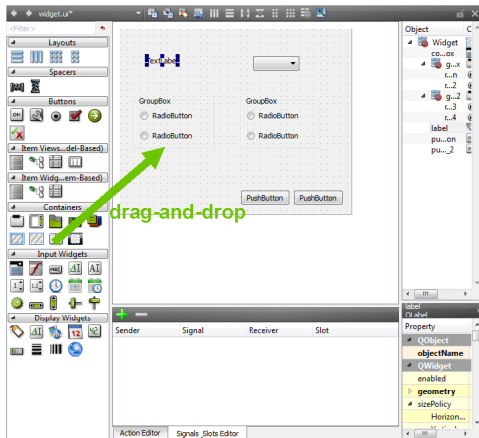
Tworzenie nowej instancji
klasy `Ui::Widget`

```
Widget::~Widget()  
{  
    delete ui;  
}
```

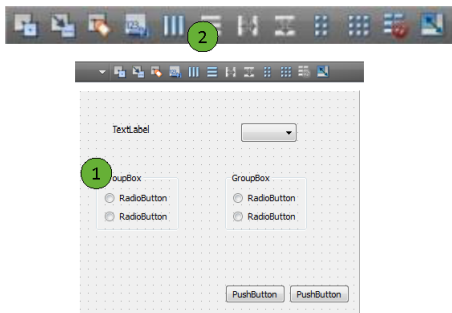
Usuwa obiekt `ui`

Praca z Qt Designer

1. Umieść komponenty na formularzu

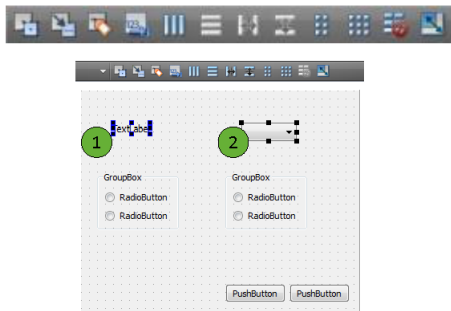

- Zastosuj odpowiednie szablony

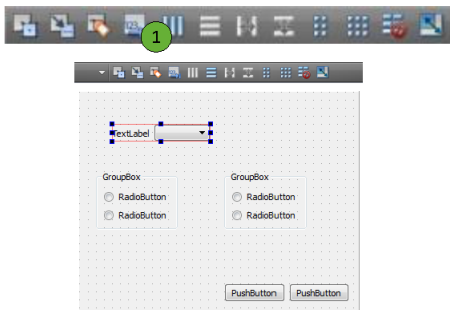
1. Zaznacz każdy komponent group box, 2. Zastosuj szablony

- Zastosuj odpowiednie szablony

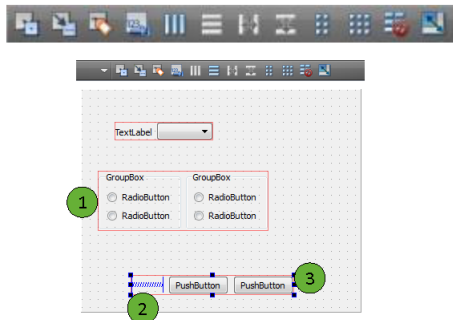
1. Zaznacz etykietę (poprzez kliknięcie), 2. Zaznacz combobox (Ctrl+kliknięcie)

- Zastosuj odpowiednie szablony

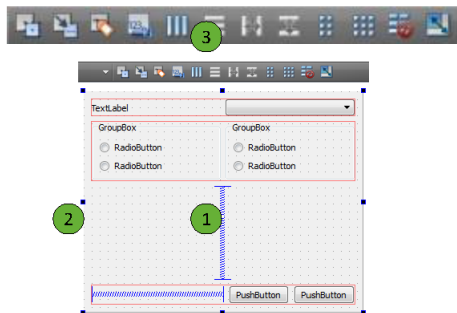
1. Zastosuj układ horizontalny

- Zastosuj odpowiednie szablony

1. Zaznacz oba komponenty typu groupBox i je ustaw,
2. dodaj spacer,
3. ponów procedurę dla przycisków

- Zastosuj odpowiednie szablony

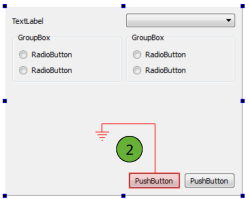
1. Dodaj spacer, 2. Zaznacz formularz, 3. Zastosuj układ wertykalny

- Stwórz połączenia między elementami formularza

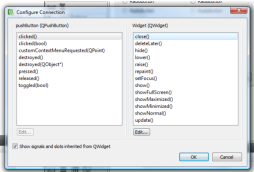
1

2

3

4

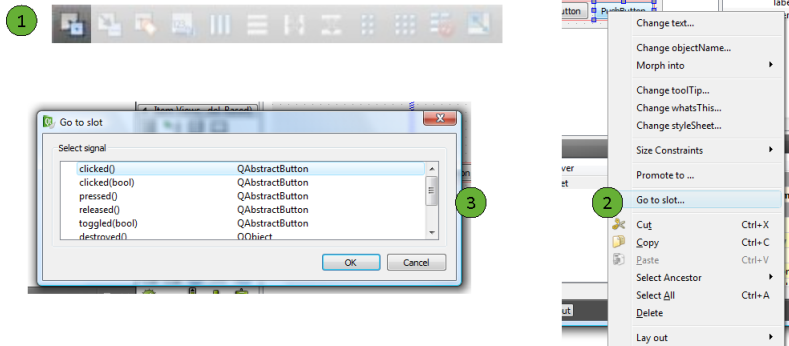

Sender	Signal	Receiver	Slot
pushButton	clicked()	Widget	close()

1. Wejdz w tryb edycji sygnałów i slotów, 2. przeciągnij z jednego komponentu do innego,
3. wybierz sygnał i slot, 4. sprawdź poprawność połączenia

- Stwórz połączenia między elementami formularza

- Przejdź do trybu edycji komponentów, 2. Kliknij prawym przyciskiem myszy i wybierz **opcję przejdź do slotu** 3. wybierz odpowiedni sygnał

- Stwórz pozostały kod
- Odwołuj się do komponentów poprzez wskaźnik `ui`

```
class Widget : public QWidget {  
    ...  
private:  
    Ui::Widget *ui;  
};
```

```
void Widget::memberFunction()  
{  
    ui->pushButton->setText(...);  
}
```

- 1 Informacje ogólne
- 2 Przetwarzanie tablic znaków i łańcuchów znaków
- 3 Obsługa wywołania parametrycznego
- 4 Graficzny interfejs użytkownika
- 5 Podstawy Windows API
- 6 Qt wprowadzenie
- 7 Sygnały i sloty
- 8 Kontrolki i szablony
- 9 Qt Designer
- 10 Wiele okien**
- 11 Typy i kolekcje
- 12 Obsługa plików

ąszć

Nowe okna

- **Widgety bez ustawionego rodzica, stając się automatycznie oknami**
  - `QWidget` – zwyczajne okno
  - `QDialog` – okno dialogowe, najczęściej z przyciskami typu OK, Anuluj, itp.
  - `QMainWindow` – okno aplikacji z menu głównym, paskiem narzędzi i statustu.
- `QDialog` oraz `QMainWindow` dziedziczą po `QWidget`

Używanie QWidget jako okna

- Każdy widget może być oknem
- Gdy widget posiada rodzica, przekazuje flagę `Qt::Window` do konstruktora klasy bazowej `QWidget`
- Funkcja `setWindowModality` ustawia okno jako modalne
  - `NonModal` - możliwa jest interakcja ze wszystkimi oknami
  - `WindowModal` - tylko okno rodzica jest blokowane
  - `ApplicationModal` - wszystkie inne okna są blokowane

Właściwości okna

- Metoda `setWindowTitle` ustawia tytuł okna
- Konstruktor klasy `QWidget` i flagi okna

```
QWidget::QWidget(QWidget *parent, Qt::WindowFlags f=0)
```

- `Qt::Window` - tworzy nowe okno
- `Qt::CustomizeWindowHint` - usuń wartości

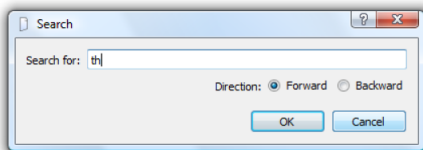
domyślne

- `Qt::WindowMinimizeButtonHint`
- `Qt::WindowMaximizeButtonHint`
- `Qt::WindowCloseButtonHint`
- itp

Słowo `hint` jest tutaj kluczowe.

Wykorzystanie QDialog

- Najpopularniejsze okno dialogowe, to okno wyszukiwania

- Dziedziczy z klasy `QDialog`

Jak stworzyć własne okno dialogowe do wyszukiwania?

```
class SearchDialog : public QDialog
{
    Q_OBJECT
public:
    explicit SearchDialog(const QString &initialText,
                          bool isBackward, QWidget *parent = 0);

    bool isBackward() const;
    const QString &searchText() const;

private:
    Ui::SearchDialog *ui;
};
```

Nowy konstruktor

Akcesory i
modyfikatory

Jak stworzyć własne okno dialogowe do wyszukiwania?

```
SearchDialog::SearchDialog(const QString &initialText,  
                           bool isBackward, QWidget *parent) :  
    QDialog(parent), ui(new Ui::SearchDialog)  
{  
    ui->setupUi(this);  
  
    ui->searchText->setText(initialText);  
    if(isBackward)  
        ui->directionBackward->setChecked(true);  
    else  
        ui->directionForward->setChecked(true);  
}  
  
bool SearchDialog::isBackward() const  
{  
    return ui->directionBackward->isChecked();  
}  
  
const QString &SearchDialog::searchText() const  
{  
    return ui->searchText->text();  
}
```

Inicjalizacja pól
zgodnie z
argumentami
konstruktora

Aksesory

Jak stworzyć własne okno dialogowe do wyszukiwania?

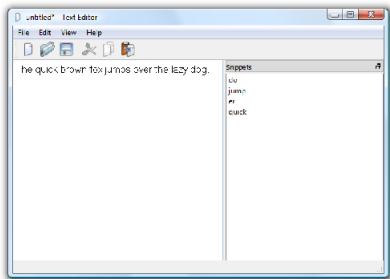
```
void MyWindow::myFunction()
{
    SearchDialog dlg(settings.value("searchText", "").toString(),
                    settings.value("searchBackward", false).toBool(),
                    this);

    if(dlg.exec() == QDialog::Accepted)
    {
        QString text = dlg.searchText();
        bool backwards = dlg.isBackward();
        ... //logika do wyszukiwania
    }
}
```

QDialog::exec
wywołuje modalne
okno dialogowe i
zwraca rezultat jako
Accepted lub Rejected

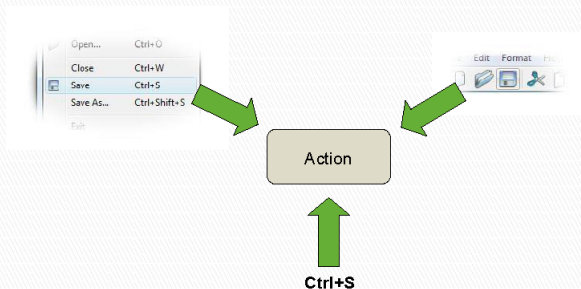
Kiedy korzystać z QMainWindow?

- `QMainWindow` to typowe okno aplikacji.
- Posiada ono zwykle:
  - Menu główne
  - Pasek narzędzi
  - Pasek stanu
  - Widget centralny

Prawidłowa implementacja menu – QAction

- Wiele elementów GUI odnosi się do tej samej funkcjonalności

- Akcje można przyporządkować do różnych komponentów, wraz z ustaleniem ikon, podpowiedzi itp.

Prawidłowa implementacja menu – QAction

- A `QAction` encapsulates all settings needed for menus, tool bars and keyboard shortcuts
- Commonly used properties are
  - `text` – the text used everywhere
  - `icon` – icon to be used everywhere
  - `shortcut` – shortcut
  - `checkable/checked` – whether the action is checkable and the current check status
  - `toolTip/statusTip` – tips text for tool tips (hover and wait) and status bar tips (hover, no wait)

Prawidłowa implementacja menu – QAction

```
QAction *action = new QAction(parent);
action->setText("text");
action->setIcon(QIcon(":/icons/icon.png"));
action->setShortcut(QKeySequence("Ctrl+G"));

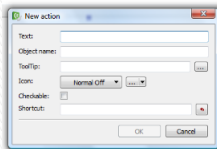
action->setData(myDataQVariant);
```

Tworzenie nowej akcji

Ustawianie właściwości: tekst, ikona, skrót klawiszowy

QVariant może przechowywać dane powiązane z konkretną akcją

- Lub za pomocą QtDesigner

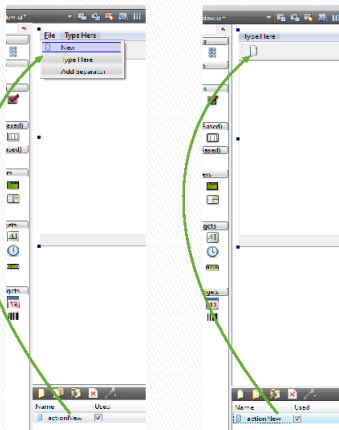

Dodawanie akcji

- Z poziomu kodu:

```
myMenu->addAction(action);
myToolBar->addAction(action);
```

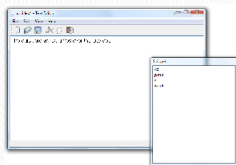
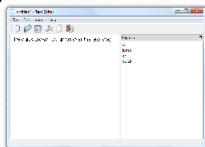
- Z poziomu QtDesigner:

Dodatek: Dock widgets

- Dock widgets – komponenty, które można odczepić od głównego okna
- Dodaj widżety do `QDockWidget`
- `QMainWindow::addDockWidget` dodane dock do głównego okna

Dodatek: Dock widgets

```
void MainWindow::createDock()
{
    QDockWidget *dock = new QDockWidget("Dock", this);

    dock->setFeatures(QDockWidget::DockWidgetMovable |
                    QDockWidget::DockWidgetFloatable);
    dock->setAllowedAreas(Qt::LeftDockWidgetArea |
                        Qt::RightDockWidgetArea);
    dock->setWidget(actualWidget);

    ...

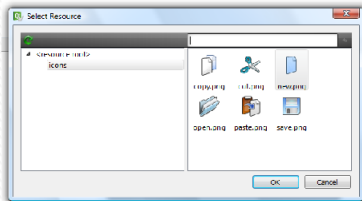
    addDockWidget(Qt::RightDockWidgetArea, dock);
}
```

Dodatek: Zasoby aplikacji – ikony

- Stosuj prefiks dla ścieżki i nazwy pliku :

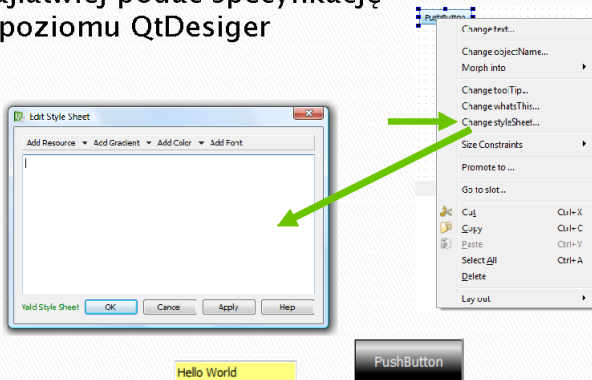
```
QPixmap pm(":/images/logo.png");
```

- Stwórz plik zasobów z poziomu QtDesigner:
- Plik -> Nowy projekt lub plik -> Qt -> Plik z zasobami Qt

Dodatek: Arkusze stylów

- Najłatwiej podać specyfikację z poziomu QtDesigner

Dodatek: Arkusze stylów

- Żeby zastosować styl do całej aplikacji użyj `QApplication::setStyleSheet`

Klasa jako selektor

```
QLineEdit { background-color: yellow }
QLineEdit#nameEdit { background-color: yellow }
```

Obiekt
identyfiko-
wany
przez
nazwę

```
QTextEdit, QListView {
    background-color: white;
    background-image: url(draft.png);
    background-attachment: scroll;
}

QGroupBox {
    background-color: qlineargradient(x1: 0, y1: 0, x2: 0, y2: 1,
                                     stop: 0 #E0E0E0, stop: 1 #FFFFFF);
    border: 2px solid gray;
    border-radius: 5px;
    margin-top: 1ex;
}
```

- 1 Informacje ogólne
- 2 Przetwarzanie tablic znaków i łańcuchów znaków
- 3 Obsługa wywołania parametrycznego
- 4 Graficzny interfejs użytkownika
- 5 Podstawy Windows API
- 6 Qt wprowadzenie
- 7 Sygnały i sloty
- 8 Kontrolki i szablony
- 9 Qt Designer
- 10 Wiele okien
- 11 Typy i kolekcje**
- 12 Obsługa plików

ąszźć

Obsługa ciągów znaków

- W języku C tablica znaków wykorzystuje wyłącznie aktualną (lokalną) stronę kodową.

```
char *text = "Hello world!";
```

- QString jest klasą uwzględniającą szereg współczesnych wymagań dotyczących łańuchów
  - Obsługuje Unicode oraz mechanizmy transkrypcji
  - Niejawne współdzielenie (implicit sharing) poprawiające wydajność

```
QString s("Hello world!");  
QString s2 = s //ten sam obszar pamięci
```


QString

- Dane reprezentowane są jako Unicode co umożliwia przechowanie napisu praktycznie w każdym języku
- Umożliwia konwersję między różnymi standardami (stronami kodowymi)

```
QString::toLatin1 - QString::toLocal8Bit
```

- Udostępnia dogodnie API do przetwarzania i modyfikacji łańcuchów tekstowych

Tworzenie napisów

- Istnieją 3 metody tworzenia napisów:
- Metoda wykorzystująca `operator+`

```
QString res = "Hello " + name +  
    ", the value is " + QString::number(42);
```

- Metody klasy `QStringBuilder`

```
QString res = "Hello " % name %  
    ", the value is " % QString::number(42);
```

- Wykorzystanie `arg`

```
QString res = QString("Hello %1, the value is %2")  
    .arg(name)  
    .arg(42);
```

QStringBuilder

- Użycie operatora + do łączenia ciągów powoduje konieczność wielokrotnej alokacji pamięci
- Lepszym rozwiązaniem jest zastosowanie `QStringBuilder` i wykorzystanie operatora `%`
- `QStringBuilder` najpierw określa całkowitą długość tekstu wynikowego, a następnie dokonuje pojedynczej alokacji pamięci

```
QString res = "Hello " % name %
             ", the value is %" % QString::number(42);
```

```
QString temp = "Hello ";
temp = temp % name;
temp = temp % ", the value is %";
temp = temp % QString::number(42);
```

Łączenie w taki sposób obniża wydajność aplikacji

QString::arg

- Metoda `arg` zastępuje `%1-99` odpowiednimi wartościami

```
"%1 + %2 = %3, the sum is %3"
```

Wszystkie wyrażenia
`%n` są zastępowane

- Konwersja działa dla napisów, znaków, liczb

```
...).arg(qulonglong a)      ...).arg(QString, ... QString)
...).arg(short a)         ...).arg(int a)
...).arg(ushort a)        ...).arg(uint a)
...).arg(QChar a)         ...).arg(long a)
...).arg(char a)          ...).arg(ulong a)
...).arg(double a)        ...).arg(qulonglong a)
```

Do 9 argumentów
dla każdego arg

- Można konwertować pomiędzy systemami liczbowymi

```
...).arg(value, width, base, fillChar);
...).arg(42, 3, 16, QChar('0')); // Results in 02a
```

Podciągi

- Podciąg można wyłuskać metodami `left`, `right`

```
QString s = "Hello world!";  
r = s.left(5); // "Hello"  
r = s.right(1); // "!"  
r = s.mid(6,5); // "world"
```

- Gdy nie podamy długości dla `mid`, zwracany jest ciąg począwszy od wskazanego znaku do końca

```
r = s.mid(6); // "world!"
```

- Metoda `replace` znajduje i zastępuje podciąg

```
r = s.replace("world", "universe"); // "Hello universe!"
```

Wyświetlanie w konsoli

- Qt jest stworzony przede wszystkim dla aplik... .. okienkowych, stąd nie ma w nim typowej linii komend
- Do wypisania danych na konsolę (debugowanie) wykorzystywana jest funkcja `QDebug`
  - Jest zawsze dostępna, nie będzie jednak wyświetlać danych przy kompilowaniu w trybie Release
  - Działa jak funkcja `printf` (ale automatycznie dodaje `\n`)

```
QDebug("Integer value: %d", 42);  
QDebug("String value: %s", printable(myQString));
```

- Może być wykorzystywana z operatorem strumieniowym `<<`

```
#include <QDebug>  
  
QDebug() << "Integer value:" << 42;  
QDebug() << "String value:" << myQString;  
QDebug() << "Complex value:" << myQColor;
```

Konwersja z i na liczby

- Konwersja liczby do napisu

```
QString::number(int value, int base=10); QString
twelve = QString::number(12); // "12" QString
oneTwo = QString::number(0x12, 16); // "12"
```

```
QString::number(double value, char format='g', int precision=6);
QString piAuto = QString::number(M_PI); // "3.14159"
QString piScientific = QString::number(M_PI, 'e'); // "3.141593e+00"
QString piFixedDecimal = QString::number(M_PI, 'f', 2); // "3.14"
```

- Konwersja napisu do liczby

```
bool ok;
QString i = "12";
int value = i.toInt(&ok);
if(ok) {
    // Converted ok
}
```

```
bool ok;
QString d = "12.36e-2";
double value = d.toDouble(&ok);
if(ok) {
    // Converted ok
}
```

Praca z std::(w)string

- Konwersja z oraz na ciągi znaków wykorzystywane w STL jest pomocna podczas wykorzystywania zawartych tam algorytmów
- Konwersja z ciągu STL

```
std::string ss = "Hello world!";  
std::wstring sws = "Hello world!";  
  
QString qss = QString::fromStdString(ss);  
QString qsws = QString::fromStdWString(sws);
```

- Konwersja na ciąg STL

```
QString qs = "Hello world!";  
std::string ss = qs.toStdString();  
std::wstring sws = qs.toStdWString();
```

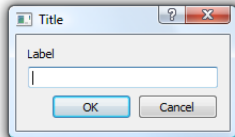

Puste ciągi czy null?

- QString może być null (nic nie zawierać)

```
QString n = QString();  
  
n.isNull(); // true  
n.isEmpty(); // true
```

- Może też być pusty, tj. Zawierać pusty ciąg


```
QString e = "";  
  
e.isNull(); // false  
e.isEmpty(); // true
```

Rozdzielanie i łączenie

- `QString` może być podzielony na elementy

```
QString whole = "Stockholm - Copenhagen - Oslo - Helsinki";  
QStringList parts = whole.split(" - ");
```

- W wyniku otrzymujemy obiekt `QStringList`, którego elementy można połączyć tworząc `QString`

```
QString wholeAgain = parts.join(", ");  
// Results in "Stockholm, Copenhagen, Oslo, Helsinki"
```

QStringList

- The `QStringList` jest specjalizowaną listą
- Zaprojektowana do przechowywania napisów
Dostarcza dogodnego API do pracy z listami napisów
- Klasa wykorzystuje niejawne współdzielenie danych (implicit sharing)
  - Kopiowanie realizowane jest dopiero przy modyfikacji zawartości
  - Szybkie przy przekazywaniu wartości

Operacje na listach napisów

- Operator << służy do dodawania elementów

```
QStringList verbs;  
verbs = "running" << "walking" << "compiling" << "linking";
```

- Metoda `replaceInStrings` pozwala na przeszukiwanie i zastępowanie elementów całej `QStringList`.

```
qDebug() << verbs; // ("running", "walking", "compiling", "linking")  
verbs.replaceInStrings("ing", "er");  
qDebug() << verbs; // ("runner", "walker", "compiler", "linker")
```

Sortowanie i filtrowanie

- QStringList można posortować...

```
qDebug() << capitals; // ("Stockholm", "Oslo", "Helsinki", "Copenhagen")
capitals.sort();
qDebug() << capitals; // ("Copenhagen", "Helsinki", "Oslo", "Stockholm")
```

- ...filtrować...

Zwraca uwagę na wielkość znaków

```
QStringList capitalsWithO = capitals.filter("o");
qDebug() << capitalsWithO; // ("Copenhagen", "Oslo", "Stockholm")
```

- ...usunąć duplikaty

```
capitals << capitalsWithO;
qDebug() << capitals; // ("Copenhagen", "Helsinki", "Oslo", "Stockholm",
                      // "Copenhagen", "Oslo", "Stockholm")
capitals.removeDuplicates();
qDebug() << capitals; // ("Copenhagen", "Helsinki", "Oslo", "Stockholm")
```

Iteracyjne odwołanie do elementów listy

- Operator `operator[]` i metoda `length` pozwalają na odwołanie się do elementów `QStringList` jak dla klasycznej tablicy

```
QStringList capitals;  
for(int i=0; i<capitals.length(); ++i)  
    qDebug() << capitals[i];
```

- Innym sposobem jest wykorzystanie metody `at()` umożliwiającej odczyt danego elementu
- Metoda `at()` uniemożliwia kopiowanie elementu, co może `operator[]`
- Dostępne jest również makro `foreach`

```
QStringList capitals;  
foreach(const QString &city, capitals)  
    qDebug() << city;
```

Kolekcje w Qt

- `QList` jest jednym z wielu wzorców (kolekcji):
  - `QLinkedList` – lista dynamiczna
  - `QVector` – lista dynamiczna (ciągły obszar pamięci)
  - `QStack` – LIFO, last in – first out
  - `QQueue` – FIFO, first in – first out
  - `QSet` – zbiór niepowtarzalnych elementów
  - `QMap` – tablica asocjacyjna, sortowana po kluczach
  - `QHash` – tablica asocjacyjna z haszowaniem (szybsza niż `QMap`)
  - `QMultiMap` – tablica asocjacyjna z wieloma wartościami dla klucza
  - `QMultiHash` – tablica asocjacyjna z wieloma wartościami dla klucza (wymaga funkcji haszującej)

Dodawanie do listy

- Za pomocą operatora <<

```
QList<int> fibonacci;
fibonacci << 0 << 1 << 1 << 2 << 3 << 5 << 8;
```

- Za pomocą metod prepend, insert oraz append

```
QList<int> list;
list.append(2);    list.append(4);    list.insert(1,3);    list.prepend(1);
```

index 0: 2
----

index 0: 2
----

index 1: 4
----

index 0: 2
----

index 1: 3
----

index 2: 4
----

index 0: 1
----

index 1: 2
----

index 2: 3
----

index 3: 4

Usuwanie

- **Usuwanie elementów z QList metodami** `removeFirst`, `removeAt`, `removeLast`

```
while(!list.isEmpty())  
    list.removeFirst();
```

- **Za pomocą** `takeFirst`, `takeAt`, `takeLast`

```
QList<QWidget*> widgets;  
widgets << new QWidget << new QWidget;  
while(!widgets.isEmpty())  
    delete widgets.takeFirst();
```

- **Usuwanie elementów o konkretnej wartości metodą** `removeAll`
lub `removeOne`

```
QList<int> list;  
list << 1 << 2 << 3 << 1 << 2 << 3;  
list.removeAll(2); // Leaves 1, 3, 1, 3
```

Dostęp do elementów

- Elementy `QList` indeksowane są od 0 do `length-1`
- Do określonych elementów listy można uzyskać dostęp funkcją `at()` lub operatorem `[]`

```
for(int i=0; i<list.length(); ++i)
    qDebug("At: %d, []: %d", list.at(i), list[i]);

for(int i=0; i<100; ++i)
    qDebug("Value: %d", list.value(i));
```

- Operator `[]` zwraca referencję (do odczytu i zapisu)

```
for(int i=0; i<list.length(); ++i)
    list[i]++;
```

Iteratory – wersja Java

- Qt wspiera iteratory w konwencji Java:

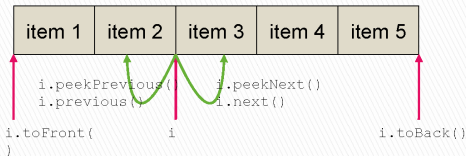
```
QListIterator<int> iter(list);
while(iter.hasNext())
    qDebug("Item: %d", iter.next());
```

Zwróć wartość i przejdź do następnego elementu

Użyj `QMutableListIterator` jeżeli modyfikujesz elementy listy

- Wykorzystanie iteratorów:

- `toFront` przynosi iterator przed pierwszy element
- `toBack` przynosi iterator za ostatni element
- Do elementów odwołuj się przez `peekNext` oraz `peekPrevious`
- Przesuwaj się używając `next` lub `previous`

Iteratory – wersja STL

- Qt wspiera iteratory w konwencji STL:

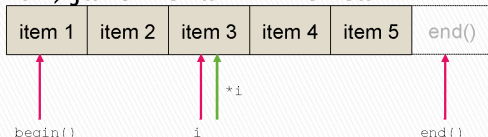
```
for(QList<int>::const_iterator iter=list.begin();
    iter!=list.end(); ++iter)
    qDebug("Item: %d", *iter);
```

Użyj klasy `Iterator` jeżeli modyfikujesz elementy

Zarówno `Iterator` jak i `ConstIterator` mogą być użyte

- Iteratory STL wskazują dany element, wykorzystując nieistniejące elementy (null) jako wskaźnik końca

- Pierwszy element dostępny jest przez `begin`
- Wskaźnik końca zwracany jest przez `end`
- Operator `*` odwołuje się do wartości elementu
- Przesuwając się do tyłu najpierw należy zmienić pozycję iteratora a dopiero później odwołać się do wartości elementu

Iteracyjne przeglądanie listy

- Do iteracyjnego przeglądania elementów kolekcji można wykorzystać pętlę `foreach`

```
QStringList texts;  
foreach(QString text, texts)  
    doSomething(text);
```

Użycie referencji do stałej zwiększa wydajność, równocześnie uniemożliwia jednak zmianę wartości elementu

```
QStringList texts;  
foreach(const QString &text, texts)  
    doSomething(text);
```

Interakcja z STL

- Obiekt klasy `QList` może zostać przekonwertowany do `std::list`

```
QList<int> list;  
list << 0 << 1 << 1 << 2 << 3 << 5 << 8 << 13;  
  
std::list<int> stlList = list.toStdList();  
  
QList<int> otherList = QList<int>::fromStdList(stlList);
```

Z listy Qt do
STL

Z listy STL do
Qt

- Konwersja z i do listy STL oznacza tworzenie pełnej kopii listy – nie zostanie wykorzystany mechanizm współdzielenie (ang. *implicit sharing*)

Inne kolekcje

- Jakie są alternatywy dla `QList`?
- `QLinkedList`
  - Wolna podczas swobodnego dostępu (po indeksach)
  - Szybka, podczas używania iteratorów
  - Szybki (stały) czas dodania do środka listy
- `QVector`
  - Używa ciągłego obszaru pamięci
  - Wolne wstawianie na początek i do środka

Inne kolekcje

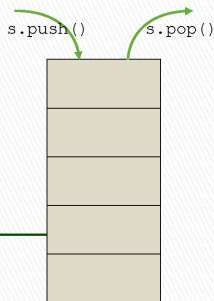
Collection	Index access	Insert	Prepend	Append
QList	$O(1)$	$O(n)$	Amort. $O(1)$	Amort. $O(1)$
QLinkedList	$O(n)$	$O(1)$	$O(1)$	$O(1)$
QVector	$O(1)$	$O(n)$	$O(n)$	Amort. $O(1)$

- Amort oznacza brak gwarancji do takiej złożoności
- Inne kolekcje
  - QStringList – bazuje na QList
  - QStack – bazuje na QVector
  - QQueue – bazuje na QList
  - QSet – bazuje na QHash

Stos – QStack

- Kontener typu LIFO
last in, first out
- Dodawanie: `push()`
- Usuwanie: `pop()`
- Podgląd elementu na górze: `top()`

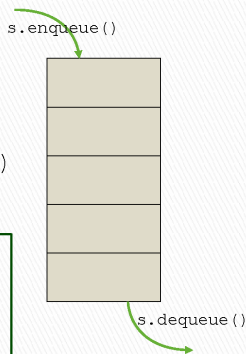


```
QStack<int> stack;  
stack.push(1);  
stack.push(2);  
stack.push(3);  
qDebug("Top: %d", stack.top()); // 3  
qDebug("Pop: %d", stack.pop()); // 3  
qDebug("Pop: %d", stack.pop()); // 2  
qDebug("Pop: %d", stack.pop()); // 1  
qDebug("isEmpty? %s", stack.isEmpty()?"yes":"no");
```

Kolejka – Queue

- Kontener typu FIFO
first in, first out
- Dodawanie: `enqueue()`
- Usuwanie: `dequeue()`
- Pobranie pierwszego elementu: `head()`

```
Queue<int> queue;  
queue.enqueue(1);  
queue.enqueue(2);  
queue.enqueue(3);  
qDebug("Head: %d", queue.head()); // 1  
qDebug("Pop: %d", queue.dequeue()); // 1  
qDebug("Pop: %d", queue.dequeue()); // 2  
qDebug("Pop: %d", queue.dequeue()); // 3  
qDebug("isEmpty? %s", queue.isEmpty()? "yes": "no");
```


Zbiór – QSet

- Wartości w ramach zbioru muszą być unikalne.
- Łatwe sprawdzenie czy wartość jest w zbiorze:

```
QSet<int> primes;  
primes << 2 << 3 << 5 << 7 << 11 << 13;  
for(int i=1; i<=10; ++i)  
    qDebug("%d is %sprime", i, primes.contains(i)?"":"not ");
```

- Iterowanie po wszystkich elementach:

```
foreach(int prime, primes)  
    qDebug("Prime: %d", prime);
```

- Można przekonwertować QList do QSet

```
QList<int> list;  
list << 1 << 1 << 2 << 2 << 2 << 3 << 3 << 5;  
QSet<int> set = list.toSet();  
qDebug() << list; // (1, 1, 2, 2, 2, 3, 3, 5)  
qDebug() << set; // (1, 2, 3, 5)
```

Kolekcje do przechowywania danych typu klucz–wartość

- Klasy QMap i QHash umożliwiają tworzenie tablic asocjacyjnych

```
QMap<QString, int> map;  
  
map["Helsinki"] = 1310755;  
map["Oslo"] = 1403268;  
map["Copenhagen"] = 1892233;  
map["Stockholm"] = 2011047;  
  
foreach(const QString &key,  
map.keys())  
    qDebug("%s", printable(key));  
  
if(map.contains("Oslo"))  
{  
    qDebug("Oslo: %d",  
        map.value("Oslo"));  
}
```

```
QHash<QString, int> hash;  
  
hash["Helsinki"] = 1310755;  
hash["Oslo"] = 1403268;  
hash["Copenhagen"] = 1892233;  
hash["Stockholm"] = 2011047;  
  
foreach(const QString &key, hash.keys())  
    qDebug("%s", printable(key));
```

Wykorzystanie QMap

- Klasa `QMap` wymaga zdefiniowania operatora `operator<` dla typu klucza
Operator ten odpowiada za kolejność kluczy
- Dodawanie elementów zrealizowano przez `operator[]` lub `insert`

```
map["Stockholm"] = 2011047;
map.insert("London", 13945000);
```

- Do odczytu należy wykorzystać `value` w połączeniu z `contains`

```
if(map.contains("Oslo"))
    qDebug("Oslo: %d", map.value("Oslo"));
qDebug("Berlin: %d", map.value("Berlin", 42));
```

Użyj `value` zamiast `operator[]` by przypadkiem nie dodać elementu.

Opcjonalna wartość domyślna

Jednokierunkowe funkcje skrótu

- `QMap` typ klucza zależy od definicji wykorzystanej podczas tworzenia `QMapy`
- `QHash` wykorzystuje wewnętrzne wartości typu `uint`
- Klucz za pomocą haszowania zmieniany jest w wartość typu `uint`
- Wykorzystanie wartości `uint` zwykle poprawia wydajność kodu
- Wykorzystanie haszowania oznacza, że klucze pamiętane są w dowolnej kolejności
- Funkcja haszująca musi być odporna na występowanie kolizji i efektywna obliczeniowo

Wykorzystanie QHash

- Należy stworzyć funkcję `qHash` dla klucza i przeciążyć operator `operator==`

```
uint qHash(const Person &p)
{
    return p.age() ^ qHash(p.name());
}

bool operator==(const Person &first, const Person &second)
{
    return ((first.name() == second.name()) &&
            (first.age() == second.age()));
}
```

Funkcja powinna mieć niską złożoność obliczeniową

- Dodawanie elementów odbywa się identycznie jak w przypadku `QMap`

Wiele wartości przypisanych do jednego klucza

- `QMultiMap` i `QMultiHash` dostarczają implementację tablic asocjacyjnych, w których wiele wartości może być przypisanych do tego samego klucza

Brak {},
trzeba użyć
`insert`

```
QMultiMap<QString,int> multiMap;
multiMap.insert("primes", 2);
multiMap.insert("primes", 3);
multiMap.insert("primes", 5);
...
multiMap.insert("fibonacci", 8);
multiMap.insert("fibonacci", 13);
```

`QMap` i `QHash` też to
obsługują funkcją
`insertMulti()`

```
foreach(const QString &key, multiMap.uniqueKeys())
{
    QList<int> values = multiMap.values(key);
    QStringList temp;
    foreach(int value, values)
        temp << QString::number(value);

    qDebug("%s: %s", qPrintable(key), qPrintable(temp.join(",")));
}
```


Typy w Qt

- C++ nie definiuje wielkości typów dla typów wbudowanych

`sizeof(void*) = ?`

ARM = 4 bytes
x86 = 4 bytes
IA64 = 8 bytes
...

Zależne od architektury
CPU, systemu
operacyjnego,
kompilatora

- W przenośności kodu istotne jest zachowanie tego samego rozmiaru typu na każdej platformie

Przenośne typy

Type	Size	Minimum value	Maximum value
uint8	1 byte	0	255
uint16	2 bytes	0	65 535
uint32	4 bytes	0	4 294 967 295
uint64	8 bytes	0	18 446 744 073 709 551 615
int8	1 byte	-128	127
int16	2 bytes	-32 768	32 767
int32	4 bytes	-2 147 483 648	2 147 483 647
int64	8 bytes	-9 223 372 036 854 775 808	9 223 372 036 854 775 807
quintptr	"pointer sized"	n/a	n/a
qptrdiff	"pointer sized"	n/a	n/a
qreal	fast real values	n/a	n/a

Wszystkie typy zdefiniowane są w pliku nagłówkowym `<QtGlobal>`

Typy złożone w Qt

- Qt posiada wiele typów złożonych

QFont
QColor
QList
QBrush
QString
QRect
QPen
QSize
QPoint
QImage
QPixmap
QByteArray

QVariant

- Typy wbudowane obsługiwane są przez konstruktor i metody `toTyp`

```
QVariant v;
int i = 42;
QDebug() << "Before:" << i; // Before: 42
v = i;
i = v.toInt();
QDebug() << "After:" << i; // After: 42
```

- Typy złożone obsługiwane są za pomocą metody `setValue` oraz szablonej `value<type>`

```
QVariant v;
QColor c(Qt::red);
QDebug() << "Before:" << c; // Before: QColor(ARGB 1, 1, 0, 0)
v.setValue(c);
c = v.value<QColor>(); // After: QColor(ARGB 1, 1, 0, 0)
QDebug() << "After:" << c;
```

Własny typ złożony

- Implementacja prostej klasy opisującej osobę

```
class Person
{
public:
    Person();
    Person(const Person &);
    Person(const QString &, int);

    const QString &name() const;
    int age() const;

    void setName(const QString &);
    void setAge(int);

    bool isValid() const;

private:
    QString m_name;
    int m_age;
};
```

Nie musi być
QObject.

```
Person::Person() : m_age(-1) {}

...

void Person::setAge(int a)
{
    m_age = a;
}

bool Person::isValid() const
{
    return (m_age >= 0);
}
```

QVariant przechowujący obiekty klasy Person

- Wykorzystanie klasy `Person` w połączeniu z typem `QVariant` nie zadziała:

```
qmetatype.h:200: error: 'qt_metatype_id' is not a member of 'QMetaTypeId<Person>'
```

- Deklaracja takiego typu w warstwie metadanych rozwiązuje ten problem:

```
class Person
{
    ...
};

Q_DECLARE_METATYPE(Person)

#endif // PERSON_H
```

QVariant przechowujący obiekty klasy Person

- Jeżeli typ został zarejestrowany w systemie metadanych, Qt może go przechowywać jako QVariant

```
QVariant var;  
var.setValue(Person("Ole", 42));  
Person p = var.value<Person>();  
QDebug("%s, %d", qPrintable(p.name()), p.age());
```

- Wymagania dla własnych obiektów:
  - Publiczny konstruktor domyślny
  - Publiczny konstruktor kopiujący
  - Publiczny destruktor

Ale jest jeszcze jeden problem...

- Większość połączeń z wykorzystaniem mechanizmu slotów i sygnałów jest połączeniami bezpośrednimi
  - Przy połączenia bezpośrednich wszystko działa
  - Ale istnieją połączenia kolejkowe, tj. asynchroniczne (nie-blokujące) – wówczas takie podejście nie zadziała (np. między wątkami)

```
connect(src, SIGNAL(), dest, SLOT(), Qt::QueuedConnection);
```

```
...
```

```
QObject::connect: Cannot queue arguments of type 'Person'  
(Make sure 'Person' is registered using qRegisterMetaType().)
```

Błąd podczas wykonywania programu

Registering the type

- Typ błędu jednoznacznie sugeruje co trzeba zrobić
- Funkcja `qRegisterMetaType` musi zostać wywołana przed stworzeniem połączenia (zwykle w funkcji `main`)

```
int main(int argc, char **argv)
{
    qRegisterMetaType<Person>();
    ...
}
```

- 1 Informacje ogólne
- 2 Przetwarzanie tablic znaków i łańcuchów znaków
- 3 Obsługa wywołania parametrycznego
- 4 Graficzny interfejs użytkownika
- 5 Podstawy Windows API
- 6 Qt wprowadzenie
- 7 Sygnały i sloty
- 8 Kontrolki i szablony
- 9 Qt Designer
- 10 Wiele okien
- 11 Typy i kolekcje
- 12 Obsługa plików**

ąszźć

Pliki i systemy plików

- Sposób dostępu do systemu plików zależy od systemu operacyjnego, co rodzi następujące problemy:
  - System może mieć napędy (dyski) lub katalog root
  - Systemy mogą mieć różne separatory ścieżki dostępu “/” lub “\”
  - Systemy mogą mieć różną lokalizację katalogu do przechowywania danych tymczasowych
  - Różną lokalizację dla dokumentów użytkownika
  - Różną lokalizację dla folderu aplikacji

Ścieżki

- Klasa `QDir` dedykowana jest do obsługi ścieżek

```
QDir d = QDir("C:/");
```

- Posiada składowe statyczne umożliwiające określenie punktu początkowego

```
QDir d = QDir::root(); // C:/ on windows
```

```
QDir::current() // Current directory
```

```
QDir::home() // Home directory
```

```
QDir::temp() // Temporary directory
```

```
// Executable directory path
```

```
QDir(QApplication::applicationDirPath())
```

Przeszukiwanie zawartości katalogu

- Metoda `entryInfoList` zwraca listę informacji o zawartości katalogu

```
QFileInfoList infos = QDir::root().entryInfoList();
foreach(const QFileInfo &info, infos)
    qDebug("%s", qPrintable(info.fileName()));
```

Kolejność losowa

- W celu ograniczenia liczby elementów można zastosować filtr

```
QDir::Dirs
QDir::Files
QDir::NoSymLinks
```

Katalogi? Pliki?
Dowiązania?

```
QDir::Readable
QDir::Writable
QDir::Executable
```

Jakie pliki?

```
QDir::Hidden
QDir::System
```

Jakie pliki?

Przeszukiwanie zawartości katalogu

- Można również posortować listę

```
QDir::Name
QDir::Time
QDir::Size
QDir::Type
```

Sortuj po...

```
QDir::DirsFirst
QDir::DirsLast
```

Katalogi przed
czy po plikach

```
QDir::Reversed
```

Odwróć kolejność

Filtr

Kolejność

- Lista wszystkich katalogów katalogu głównego sortowana po nazwie

```
QFileInfoList infos =
    QDir::root().entryInfoList(QDir::Dirs, QDir::Name);
foreach(const QFileInfo &info, infos)
    qDebug("%s", printable(info.fileName()));
```

Przeszukiwanie zawartości katalogu

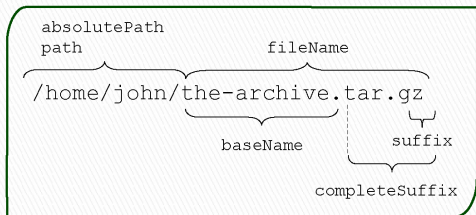
- Można również filtrować po rozszerzeniu / nazwie pliku

```
QFileInfoList infos =  
    dir.entryInfoList(QStringList() << "*.cpp" << "*.h",  
                    QDir::Files, QDir::Name);  
foreach(const QFileInfo &info, infos)  
    qDebug("%s", qPrintable(info.fileName()));
```


QFileInfo

- Każdy obiekt `QFileInfo` ma pewną liczbę metod
  - `absoluteFilePath` – pełna ścieżka elementu
  - `isDir` / `isFile` / `isRoot` – typ elementu
  - `isWritable` / `isReadable` / `isExecutable` – uprawnienia

Otwieranie i odczyt plików

- Dostęp do plików realizowany jest za pomocą klasy `QFile`

```
QFile f("/home/john/input.txt");
```

```
if (!f.open(QIODevice::ReadOnly))
    qFatal("Could not open file");
```



```
QByteArray data = f.readAll();
processData(data);
```



```
f.close();
```

Wczytuje cały plik


```
while (!f.atEnd())
```

```
{
```

```
    QByteArray data = f.read(160);
    processData(data);
```

```
}
```


Odczytuje do 160 bajtów za jednym wykonaniem

Zapis do plików

- By zapisywać dane do pliku należy go otworzyć w trybie `WriteOnly` i wykorzystać metodę `write`

```
QFile f("/home/john/input.txt");

if (!f.open(QIODevice::WriteOnly))
    qFatal("Could not open file");

QByteArray data = createData();
f.write(data);

f.close();
```

- Pliki mogą również zostać otwarte w trybie `ReadWrite`
- Flagi `Append` lub `Truncate` mogą być zastosowane w celu ustawienia trybu dopisywania danych bądź nadpisywania (plik zostanie wyczyszczony zaraz po otwarciu)

```
if (!f.open(QIODevice::WriteOnly|QIODevice::Append))
```

Klasa QIODevice

- `QFile` dziedziczy po `QIODevice`
- Konstruktory dla `QTextStream` oraz `QDataStream` jako argument przyjmują również wskaźnik na `QIODevice`
- Istnieje szereg implementacji klasy (abstrakcyjnej) `QIODevice`
  - `QBuffer` – do odczytu i zapisu w buforach
  - `QextSerialPort` – do komunikacji przez RS232
  - `QAbstractSocket` – baza dla klas dotyczących połączeń z wykorzystaniem TCP, SSL i UDP
  - `QProcess` – do odczytu i zapisu standardowego wejścia/wyjścia danego procesu

Dowiązanie strumieni do pliku

- Metody read i write są niewygodne w wielu sytuacjach, szczególnie przy obsłudze bardziej złożonych typów
- Współczesne podejście zakłada używanie operatorów strumieniowych
- Qt udostępnia dwa rodzaje operatorów strumieniowych
  - Do obsługi plików tekstowych
  - Do obsługi plików binarnych

QTextStream

- Klasa `QTextStream` obsługuje zapis i odczyt danych z plików tekstowych
- Klasa umożliwia
  - Określenie strony kodowej zapisu pliku
  - Określenie ilości linii i słów
  - Rozpoznawanie i przetwarzanie liczb

Zapis do strumienia tekstowego

- Do zapisu wykorzystuje się operator << (tak jak w STL)

```
QFile f(...);  
if(!f.open(QIODevice::WriteOnly))  
    qFatal("Could not open file");  
  
QTextStream out(&f);  
out << "Primes: " << qSetFieldWidth(3) << 2 << 3 << 5 << 7 << endl;
```

Results in:

```
Primes:   2   3   5   7
```

Odczyt za pomocą strumieni tekstowych

- Możliwy jest odczyt pliku linia po linii

```
QTextStream in(&f);  
while(!f.atEnd())  
    qDebug("line: '%s'", qPrintable(in.readLine()));
```

- Można również odczytywać ciągi i liczby

```
QTextStream in(&f);  
QString s;  
int i;  
in >> s >> i;
```

- Metoda `atEnd` umożliwia sprawdzenie, czy osiągnięto koniec pliku

Obsługa plików binarnych

- Do obsługi plików binarnych używa się klasy

`QDataStream`

- Umożliwia określenie kolejności bajtów (domyślnie big endian)
- Wspiera typy proste (wbudowane)
- Wspiera typy złożone Qt
- Umożliwia dodanie złożonych typów użytkownika

```
if (!f.open(QIODevice::WriteOnly))
    qFatal("Could not open file");

QDataStream ds(&f);
ds << QString("Unicode string data");
```

Strumień danych jako format pliku

- Opieranie formatu pliku na klasie `QDataStream` wymaga pamiętania o następujących sprawach
  - Wersja formatu – jako że są zapisywane obiekty Qt konieczne jest przechowywanie informacji o wersji w której są zapisywane. Używając `QDataStream::setVersion` można wymusić konkretną wersję serializacji.
  - Informacja o typach – Qt nie dodaje informacji o typie danych, stąd należy zapisywać i odczytywać dane w określonej kolejności.
  - Kolejność bajtów – Dane zapisywane są w systemie big endian domyślnie, ale można to zmienić używając `QDataStream::setByteOrder`.

Strumień danych jako format pliku

```

QFile f("file.fmt");
if (!f.open(QIODevice::WriteOnly))
    qFatal("Could not open file");

QDataStream out(&f);
out.setVersion(QDataStream::Qt_4_6);

quint32 value = ...;
QString text = ...;
QColor color = ...;

out << value;
out << text;
out << color;

```

Od wersji Qt 1.0+

Należy dopasować kolejność i typy danych

Można wykorzystać typ QVariant by nie pamiętać kolejności i typów danych.

```

QFile f("file.fmt");
if (!f.open(QIODevice::ReadOnly))
    qFatal("Could not open file");

QDataStream in(&f);
in.setVersion(QDataStream::Qt_4_6);

quint32 value = ...;
QString text = ...;
QColor color = ...;

in >> value;
in >> text;
in >> color;

```

Strumienie i własne typy danych

- Dla własnych typów danych należy zaimplementować operatory << oraz >>.

```
QDataStream &operator<<(QDataStream &out, const Person &person)
{
    out << person.name();
    out << person.age();
    return out;
}

QDataStream &operator>>(QDataStream &in, Person &person)
{
    QString name;
    int age;
    in >> name;
    in >> age;
    person = Person(name, age);
    return in;
}
```

Odczyt bezpośredni

Strumienie i własne typy danych

- Jeżeli wykorzystywany jest obiekt typu `QVariant` do przechowywania obiektu użytkownika trzeba zarejestrować zaimplementowane operatory:

```
qRegisterMetaTypeStreamOperators<Person>("Person");
```

- `QVariant` dodaje nazwę typu w swojej wewnętrznej reprezentacji

```
00: 0x00 0x00 0x00 0x7f 0x00 0x00 0x00 0x00  _____
08: 0x07 0x50 0x65 0x72 0x73 0x6f 0x6e 0x00  _Person_
16: 0x00 0x00 0x00 0x06 0x00 0x4f 0x00 0x6c  _____o_l
24: 0x00 0x65 0x00 0x00 0x00 0x2a  _____e_*
```

Do sprawdzenia:

- Stwórz
  - `Type::Type()` – Publiczny konstruktor domyślny
  - `Type::Type(const Type &other)` – Publiczny konstruktor kopiujący
  - `Type::~~Type()` – Publiczny destruktor
  - `QDebug operator<<` – Ułatwia późniejsze odpluskwanie
  - `QDataStream operator<< i >>` – Strumieniowanie
- Zarejestruj
  - `Q_DECLARE_METATYPE` – W nagłówku
  - `qRegisterMetaType` – W funkcji main
  - `qRegisterMetaTypeStreamOperators` – W funkcji main